

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

_____ О.О. Шеремет

«__» _____ 2021р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Л.В. Шірінян

«__» _____ 2021 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР

зі спеціальності _____ 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» _____
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування

на тему: **Забезпечення прибутковості підприємства в умовах
макроекономічної нестабільності**

Виконав: здобувач 2 курсу 11М групи

Попович Станіслав Михайлович
(прізвище та ініціали)

Керівник: Бойко Світлана Василівна
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Рецензент: Духновська Л.М.
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Засвідчую, що в цій
кваліфікаційній роботі немає
запозичень із праць
інших авторів без відповідних
посилань.

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2021 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет) Навчально-науковий інститут економіки і управління
 Кафедра фінансів
 Освітній ступінь магістр
 Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
 Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування
 (назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фінансів

«___» _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Попович Станіслав Михайлович

1. Тема роботи Забезпечення прибутковості підприємства в умовах макроекономічної нестабільності
 керівник проекту (роботи) Бойко С.В., к.е.н., доцент.,
 затверджені наказом закладу вищої освіти від «16» жовтня 2020 р. № 843-КС
2. Строк подання здобувачем роботи 24 грудня 2020 р.
3. Вихідні дані до роботи: статті, матеріали періодичних видань, законодавчі та нормативно-правові акти законодавчих органів України, матеріали монографій, навчальних посібників, статистичні дані, фінансова звітність ТОВ «Молочна компанія «Галичина».
4. Зміст пояснювальної записки:
Розділ 1. Теорія забезпечення прибутковості підприємства
Розділ 2. Аналіз процесу забезпечення прибутковості ПрАТ «Оболонь»
Розділ 3. Напрями забезпечення прибутковості діяльності підприємства
5. Перелік графічного матеріалу: _____
табл. 1. Сучасні аспекти трактування змісту поняття «управління прибутковістю» та його економічної сутності у діяльності підприємства; табл. 2. Схема управління прибутковістю; табл. 3. Аналіз пасивів ПрАТ «Оболонь» за 2016-2019 роки, тис. грн.; табл. 4. Динаміка доходів ПрАТ «Оболонь» у 2016-2019 рр.; табл. 5. Динаміка витрат ПрАТ «Оболонь» у 2016-2019 рр.; табл. 6. Динаміка показників ліквідності (платоспроможності) ПрАТ «Оболонь»; табл. 7. Відносні показники фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь»; табл. 8. Відносні показники ділової активності ПрАТ «Оболонь»; табл. 9. Аналіз рентабельності ПрАТ «Оболонь»; табл. 10. Факторний аналіз прибутковості ПрАТ «Оболонь»; табл. 11. Показники реалізації продукції ПрАТ «Оболонь»; табл. 12. Показники прибутковості реалізації продукції ПрАТ

«Оболонь» для розробки оптимізації асортименту; табл. 13. Умови забезпечення прибутковості ПрАТ «Оболонь»

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Бойко С.В.		
II	Бойко С.В.		
III	Бойко С.В.		

7. Дата видачі завдання 16 жовтня 2020 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	15.10.2020	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	09.11.2020	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	30.11.2020	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	21.12.2020	
5	Оформлення готової роботи на попередній захист	24.12.2020	
6	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	21.01.2021	
7	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	02.02.2021	

Здобувач

(підпис) **Попович С.М.**
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис) **Бойко С.В.**
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Попович С. М. «Забезпечення прибутковості підприємства в умовах макроекономічної нестабільності»

Дипломна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2021 рік.

Дипломна робота присвячена розв'язанню теоретичних, методичних та практичних проблем забезпечення прибутковості підприємства в умовах макроекономічної нестабільності.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаної літератури і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі розкрито сутність і значення прибутковості акціонерного товариства у фінансовому забезпеченні його діяльності, визначення джерел формування прибутку акціонерного товариства та сутність управління прибутковістю акціонерного товариства

Другий розділ присвячено характеристиці ПрАТ «Оболонь», аналізу фінансового стану підприємства, аналізу прибутковості підприємства.

У третьому розділі обґрунтовано напрями забезпечення прибуткової діяльності підприємства.

Ключові слова: прибутковість, ліквідність; фінансове забезпечення, фінансовий стан, аналіз прибутковості, фінансовий аналіз.

SUMMARY

Popovych S.M. "Ensuring the profitability of the enterprise in conditions of macroeconomic instability"

Thesis for the master's degree in specialty 072 - Finance, insurance banking. National University of Food Technologies, Kyiv, 2021.

Thesis is devoted to solving theoretical, methodological and practical problems of ensuring the profitability of the enterprise in conditions of macroeconomic instability.

The work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of references and appendices.

The introduction substantiates the relevance of the topic and formulates the objectives of the study.

The first section reveals the essence and significance of the profitability of the joint-stock company in the financial support of its activities, determining the sources of profit of the joint-stock company and the essence of managing the profitability of the joint-stock company.

The second section is devoted to the characteristics of PJSC "Obolon", analysis of the financial condition of the enterprise, analysis of the profitability of the enterprise.

In the third section the directions of maintenance of profitable activity of the enterprise are substantiated.

Key words: profitability, liquidity, financial security, financial condition, profitability analysis, financial analysis.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1 ТЕОРІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	11
1.1. Сутність і значення прибутковості акціонерного товариства у фінансовому забезпеченні його діяльності.....	11
1.2. Джерела формування прибутку акціонерного товариства	18
1.3. Управління прибутковістю акціонерного товариства.....	24
Висновки до розділу 1	31
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПрАТ «ОБОЛОНЬ»	33
2.1. Характеристика ПрАТ «Оболонь»	33
2.2. Аналіз фінансового стану підприємства.....	37
2.3. Аналіз прибутковості підприємства.....	53
Висновки до розділу 2.	59
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	62
3.1. Резерви збільшення доходів підприємства.....	62
3.2. Шляхи оптимізації витрат підприємства	68
3.3. Удосконалення політики забезпечення прибутковості підприємства.....	72
Висновки до розділу 3	76
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	81
ДОДАТКИ.....	85

ВСТУП

Актуальність теми. Прибутковість підприємства є найважливішим показником його розвитку. Прибутковість підтверджує досягнену підприємством, високого рівня економічну ефективність, відображаючи дійсні результати, та можливість до самофінансування, розширеного відтворення та розвитку загалом. Кожне підприємство створюється з єдиною метою – отримати якнайбільший розмір прибутку, задля забезпечення його подальшої діяльності.

Підприємства типу ПрАТ «Оболонь» мають високі вимоги щодо безпечності, ефективності та прибутковості виробництва газованих напоїв належної якості. Власникам даних підприємств потрібно дбати про постійне удосконалення матеріальної бази, своєчасні заміни та модернізації застарілого обладнання, впровадження нових технологій, інтеграцію виробничих процесів, підвищення рівня кваліфікації працівників тощо. Такі заходи можливі лише за ефективного функціонування підприємства та отримання ним достатнього розміру прибутку.

Дослідження управління прибутковістю підприємства є дуже важливим фактором для подальшого ефективного функціонування та сталого розвитку підприємства.

Значний внесок у дослідження теоретичних і практичних аспектів формування та використання прибутку суб'єктів господарювання зробили вітчизняні вчені, зокрема: О. Г. Біла, М.Д. Білик, І.О. Бланк, І. І. Бершадська, О. А. Зінченко, А. М. Поддєрьогін, С.Ф. Покропивний, А. В. Савіцький та низка ін. Вказані проблеми також досліджувались у працях відомих зарубіжних вчених: Адріан Дж. Сливоцький, Девід Дж. Моррісон, Боб Андельмана та ін.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є вивчення та пошук забезпечення прибутковості приватного акціонерного товариства в умовах макроекономічної нестабільності.

Завданням дипломної роботи є:

- розкрити сутність і значення прибутковості акціонерного товариства у фінансовому забезпеченні діяльності підприємства;
- визначити джерела формування прибутку акціонерного товариства;
- розкрити сутність управління прибутковості акціонерного товариства;
- навести характеристику ПрАТ «Оболонь»;
- здійснити аналіз фінансового стану підприємства;
- проаналізувати прибутковість підприємства;
- вказати резерви збільшення доходів підприємства;
- обґрунтувати шляхи оптимізації витрат підприємства;
- запропонувати напрями удосконалення політики забезпечення прибутковості підприємства.

Об'єктом дослідження є сукупність теоретико-методичних підходів, принципів, методів і прикладних аспектів забезпечення прибутковості підприємства.

Предмет дослідження є процеси, пов'язані з обґрунтуванням сутності, значення, джерел формування забезпечення прибутку ПрАТ «Оболонь».

Методи дослідження Методологічну основу дипломної роботи становлять теоретичні напрацювання вітчизняних учених щодо сутності, складових та особливостей забезпечення прибутковості підприємства.

Для досягнення мети та розв'язання поставлених завдань у роботі були застосовані такі методи дослідження: системний – при обґрунтуванні сутності прибутковості підприємства; порівняння – при оцінці результативності підприємства за даний період часу; групування – при вивченні звітних даних та оцінювання практики функціонування ПрАТ «Оболонь»; аксіоматичний – при дослідженні форм та принципів забезпечення прибутковості підприємства; статистичні – при ідентифікації взаємозв'язків між окремими явищами та процесами у забезпеченні прибутковості підприємства.

Інформаційна база дослідження. При написанні роботи використовувались законодавчі акти, періодична економічна література, підручники, наукові публікації з обраної тематики, публікації у пресі, монографії, інтернет-ресурси, фінансова звітність ПрАТ «Оболонь».

Практичне значення одержаних результатів. Дослідження особливостей забезпечення прибутковості підприємства в умовах макроекономічної нестабільності рекомендовано використати в діяльності ПрАТ «Оболонь», а також при написанні тез і статей.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність і значення прибутковості акціонерного товариства у фінансовому забезпеченні його діяльності

Прибуток є важливою і головною рушійною силою економіки, основним спонукальним мотивом діяльності підприємців, певним гарантом прогресу соціально-економічної системи. Вважається, що прибуток є узагальнюючим показником діяльності підприємства. В умовах ринкової економіки головною метою діяльності будь-якого підприємства є отримання прибутку. Власники і персонал мають зробити усе необхідне для забезпечення формування прибутку у розмірі, потрібному для подальшого функціонування і розвитку підприємства і забезпечення усіх груп інтересів.

Фінансовим результатом господарської діяльності будь-якого підприємства виступає його прибутковість, яка характеризується абсолютними (сума прибутку) та відносними (рівень рентабельності) показниками.

Досліджуючи сутність прибутковості, не можна не відмітити різноманітність поглядів щодо тлумачення поняття «прибутковість». Усі автори по-різному трактують це поняття. Як вважає Ю.А.Гайбура прибутковість являє собою стійке економічне явище, що проявляється як підтверджена здатність підприємства генерувати позитивний фінансовий результат від здійснення як основної, так і всієї господарської діяльності, що полягає в перевищенні доходу над здійсненими витратами в розмірі достатньому для ефективного подальшого функціонування [1, с. 128].

Так, М.Ф. Огійчук [2, с.31] та Л.Ю. Кучер [3, с.46] розглядають прибутковість як показник економічної ефективності та результативності діяльності суб'єкта господарювання. Р.Р. Антонюк [4, с.55] визначає прибутковість як здатність підприємства генерувати позитивний фінансовий

результат від здійснення господарської діяльності, який полягає в перевищенні доходу над здійсненими витратами, при чому в розмірі достатньому для ефективного подальшого функціонування.

Т.В. Осипова вважає, що основою прибутковості є сам прибуток, який у цілому й визначає результат фінансово-господарської діяльності підприємств [5, с.84].

Прибутковість підприємства характеризують два показники: прибуток та рентабельність.

На думку Н.Б. Ярошевича, прибуток є метою підприємницької діяльності й джерелом витрат на розвиток виробництва [6, с. 258]. Прибуток і його рівень характеризує ефективність виробництва, збиток засвідчує неефективне господарювання. Прибуток являє собою перевищення валових доходів над валовими витратами. Необхідно зазначити, що прибуток як важлива категорія ринкових відносин визначає такі функції:

- 1) характеризує економічний ефект – кінцевий фінансовий результат;
- 2) прибуток відіграє стимулювальну функцію – він водночас є фінансовим результатом й основним елементом фінансових ресурсів підприємства;
- 3) прибуток джерело формування бюджетів різних рівнів [4, с. 45].

Ще одним показником прибутковості підприємства, є рентабельність, яка показує співвідношення прибутку з понесеними витратами. Це відносний показник, який має властивість порівняння. Саме рентабельність характеризує ступінь дохідності, вигідності, прибутковості. Якщо сума прибутку показує абсолютний ефект від діяльності, то рентабельність характеризує міру цієї ефективності, тобто відносний рівень прибутковості підприємства або продукції, що виробляється.

Рентабельність як показник дає уявлення про достатність прибутку порівняно з іншими окремими величинами, що впливають на фінансово-господарську діяльність підприємства. Під час визначення показника рентабельності прибуток співвідноситься з чинниками, що мають найзначніший

вплив на його отримання: доходами, витратами, ресурсами, капіталом. Основні показники рентабельності можна об'єднати в такі групи:

- показники рентабельності капіталу (активів);
- показники рентабельності продукції;
- показники, розраховані на основі потоків наявних грошових коштів.

С.Б. Довбня, О.Г. Пендик коефіцієнти рентабельності об'єднують у три групи за такими ознаками:

- оцінення ефективності діяльності підприємства в цілому,
- оцінення ефективності за видами діяльності (в тому числі операційної, інвестиційної, фінансової),
- оцінення ефективності використання ресурсів [7, с .94].

О.А. Зінченко виділяє такі класифікаційні ознаки показників рентабельності, зокрема, за критерієм:

- часу (моментні, статистичні, динамічні);
- витрат (активи, застосовані ресурси, споживані ресурси);
- результату (загальний прибуток, оподаткований прибуток, чистий прибуток);
- узагальнення (узагальнені, локальні, часткові);
- інфляції [8, с.155].

Недоліком цієї класифікації є відсутність показників, що характеризують різні види діяльності підприємства: операційну, інвестиційну та фінансову, що є необхідним, оскільки в періоди нестабільності саме інвестиційна і фінансова діяльність можуть стати джерелом доходу [8, с.150].

На думку Л.А. Лахтіонової [9] всі показники рентабельності можна поділити на чотири основні групи:

- показники рентабельності щодо реалізації;
- показники рентабельності щодо активів;
- показники рентабельності щодо власного капіталу та зобов'язань;
- показники рентабельності витрат і продукції.

Низка авторів [10-11] показники рентабельності поділяють на:

- витратні:
- рентабельність продукції, рентабельність інвестиційних проектів, рентабельність окремих видів діяльності тощо;
- ресурсні – рентабельність активів (сукупного капіталу) підприємства, рентабельність чистих активів, рентабельність оборотних активів, рентабельність необоротних активів, рентабельність власного капіталу тощо;
- доходні:
- валова рентабельність реалізації, чиста рентабельність реалізації, операційна рентабельність реалізації.

Отже, прибутковість характеризується прибутком та рентабельністю. Існують різні підходи до визначення показників рентабельності. У цілому рентабельність більш змістовно, ніж прибуток, зображають кінцеві результати господарювання, тому що їх величина показує співвідношення факту з дійсними або використаними ресурсами.

Ці показники тісно пов'язані між собою. Зростання рентабельності об'єктивно свідчить про збільшення одержуваного прибутку.

Прибуток являє собою додаткову вартість, яка створюється під час процесу виробництва понад вартість виробничих ресурсів та робочої сили що були використані. Прибуток є якісним показником, оскільки він синтезує всі сторони діяльності підприємства, характеризує ефективність його господарської діяльності в цілому. Головною метою управління прибутком є визначення шляхів найбільш ефективного його формування та оптимального розподілу, що спрямовані на забезпечення розвитку діяльності підприємства та зростання його ринкової вартості.

Розподіл і використання прибутку є найважливішим господарським процесом, що забезпечує покриття потреб підприємців і формування доходів держави. Механізм розподілу прибутку повинен бути побудований таким чином, щоб всіляко сприяти підвищенню ефективності виробництва, стимулювати розвиток нових форм господарювання. Прибуток підприємства

отриманий в результаті його господарської діяльності, розподіляється між державою та підприємством.

Ще одним показником прибутковості підприємства, є рентабельність, яка показує співвідношення прибутку з понесеними витратами. Це відносний показник, який має властивість порівняння. Саме рентабельність характеризує ступінь дохідності, вигідності, прибутковості.

Рентабельність, як показник дає уявлення про достатність прибутку порівняно з іншими окремими величинами, що впливають на фінансово-господарську діяльність підприємства. Під час визначення показника рентабельності прибуток співвідноситься з чинниками, що мають найзначніший вплив на його отримання: доходами, витратами, ресурсами, капіталом. Основні показники рентабельності можна об'єднати в такі групи:

- показники рентабельності капіталу (активів);
- показники рентабельності продукції;
- показники, розраховані на основі потоків наявних грошових коштів.

Для того, щоб рівень прибутковості покращувався на підприємстві повинні проводитися заходи тільки в наступному порядку: організаційні (удосконалення виробничої та організаційної структури управління, диверсифікація виробництва, реструктуризація виробництва); технічні (оновлення техніко-технологічної бази, переозброєння виробництва, вдосконалення виробів, що виробляється); економічні важелі та стимули (удосконалення тарифної системи, форми і системи оплати праці, прискорення обігу оборотних коштів).

Якщо почати проводити зміни не в такому порядку, то позитивні зрушення у ефективності діяльності будуть малопомітними або майже відсутніми взагалі.

Для того щоб збільшити прибутковість, необхідно у той же самий час збільшити і заробіток або одночасно збільшувати заробіток і зменшувати витрати.

Таким чином, прибутковість діяльності підприємства є результатом використання відповідної моделі бізнесу. Тому для успішного функціонування кожне підприємство має не лише забезпечувати отримання прибутку, а й одночасно виконувати щонайменше дві функції: забезпечувати платоспроможність підприємства за рахунок ефективної поточної діяльності і підвищувати потенціал підприємства за рахунок оновлення технології, виробничих потужностей, продукції, тобто розвивати підприємництво.

Отже, першочерговим завданням кожного господарюючого суб'єкта в умовах динамічного ринкового середовища є не лише одержання бажаного прибутку за найменших витрат шляхом дотримання строгого режиму економії, а й вибір найбільш оптимальних напрямів його використання у процесі постійного відтворення своєї діяльності на інтенсивній основі.

Надзвичайна важливість прибутку для розвитку підприємства вимагає формування дієвого механізму управління ним.

Оскільки прибуток – основний результативний показник діяльності підприємства, то важливо виявити його залежність від різноманітних факторів та оцінити їх вплив на прибутковість.

Основну частину прибутку підприємства одержують від реалізації продукції і послуг. Прибуток від реалізації продукції залежить від обсягу реалізації продукції, її структури, собівартості і рівня середньореалізаційних цін. Обсяг реалізації продукції може мати позитивний і негативний вплив на суму прибутку. Збільшення обсягу продажів рентабельної продукції приводить до пропорційного збільшення прибутку. Якщо ж продукція є збитковою, то за збільшення обсягу реалізації відбувається зменшення суми прибутку, отриманого від реалізації рентабельної продукції. Структура товарної продукції також може по-різному впливати на суму прибутку. Якщо збільшиться частка рентабельніших видів продукції в загальному обсязі її реалізації, то сума прибутку зросте, і навпаки, за збільшення частки низькорентабельної або збиткової продукції загальна сума прибутку зменшиться. Собівартість продукції і прибуток перебувають в обернено пропорційній залежності: зниження

собівартості приводить до відповідного зростання суми прибутку, і навпаки. Зміна рівня середньореалізаційних цін і величина прибутку перебувають у прямо пропорційній залежності: за збільшення рівня цін сума прибутку зростає, і навпаки.

Отже, підприємству бажано використовувати як наявні внутрішні можливості підвищення ефективності роботи, так і пристосовуватись до зовнішніх впливів та використовувати їх для підвищення результативного показника роботи. Внутрішніми факторами підвищення прибутковості є організаційно-управлінські чинники, матеріально-технічні чинники, фінансові чинники, кадрові чинники. До зовнішніх чинників належать адміністративні, зовнішньоекономічні, ринкові чинники.

Ефективне управління факторами та їх поєднання у продуманій стратегії дасть змогу максимізувати рівень прибутковості діяльності підприємства.

Отримання прогностного рівня прибутковості свідчить про ефективність обраного напрямку розвитку підприємства та дає змогу і надалі продовжувати удосконалення системи стратегічного управління підприємством. Забезпечення достатнього рівня прибутковості підприємства є результатом розроблення та реалізації відповідної стратегії розвитку підприємства. Але варто пам'ятати, що прогнозування не дає можливості передбачити усі події, що відбуватимуться у навколишньому середовищі підприємства в майбутньому зі стовідсотковою точністю та не дає гарантій відсутності певного ступеня ризику. Таким чином, для кожного підприємства дуже важливо мати резерви та план виходу із кризового становища навіть за дуже сприятливих результатів прогнозу.

Отже, прибутковість – це показник, який характеризує ефективність діяльності підприємства з точки зору здатності його приносити прибуток та забезпечувати ефективне відтворення використаних ресурсів. Прибутковість підприємства характеризують два показники: прибуток та рентабельність.

Прибуток виражає абсолютний ефект без урахування використаних ресурсів, а рентабельність є одним із головних вартісних показників ефективності виробництва, який характеризує рівень віддачі активів і рівень

використання капіталу в процесі виробництва. Вона безпосередньо пов'язана з отриманням прибутку та показує ефективність діяльності підприємств різних форм власності та характеризує інтенсивність їх роботи.

Тому дослідження прибутковості є дуже важливим фактором для подальшого ефективного функціонування та розвитку підприємства.

1.2. Джерела формування прибутку акціонерного товариства

Для більшості підприємств основне джерело прибутку пов'язане з його виробничою та підприємницькою діяльністю. Ефективність його використання залежить від знання кон'юнктури ринку. Кон'юнктура ринку — це економічна ситуація, що склалася на ринку відносно попиту, пропозиції, рівня цін, товарних запасів, становище основних фірм конкурентів.) та вміння адаптувати розвиток виробництва до постійно мінливої кон'юнктури.

Величина прибутку залежить від правильності вибору виробничого профілю підприємства з випуску продукції (вибір продуктів, що користуються стабільним або високим попитом); від створення конкурентоспроможних умов продажу своїх товарів і надання послуг (ціна, строки поставки, обслуговування покупців, післяпродажне обслуговування і т.д.) ; від обсягів виробництва (чим більше обсяг виробництва, тим більше маса прибутку); від зниження витрат виробництва.

Крім виробничої та підприємницької діяльності джерелом утворення прибутку підприємства може бути його монопольне становище з випуску тієї чи іншої продукції або унікальності продукту. Це джерело підтримується за рахунок постійного вдосконалення технології, оновлення продукції, що випускається, забезпечення її конкурентоспроможності.

На зміну прибутку впливають дві групи факторів: зовнішні і внутрішні. До зовнішніх факторів відносяться природні умови; транспортні умови; соціально-

економічні умови, рівень розвитку зовнішньоекономічних зв'язків; ціни на виробничі ресурси та ін

Внутрішніми факторами зміни прибутку можуть бути основні фактори (обсяг продажів, собівартість продукції, структура продукції і затрат, ціна продукції); неосновні фактори, пов'язані з порушенням господарської дисципліни (неправильне встановлення цін, порушення умов праці і якості продукції, що ведуть до штрафів і економічних санкцій та ін.)

При виборі шляхів збільшення прибутку орієнтуються в основному на внутрішні фактори, що впливають на величину прибутку. Збільшення прибутку підприємства може бути досягнуто за рахунок збільшення випуску продукції; поліпшення якості продукції; продажу зайвого устаткування та іншого майна або здачі його в оренду; зниження собівартості продукції за рахунок більш раціонального використання матеріальних ресурсів, виробничих потужностей і площ, робочої сили і робочого часу; диверсифікації виробництва; розширення ринку продажу і т.д.

На величину прибутку впливають різноманітні фактори. В економічній літературі фактори впливу поділяються на дві групи: фактори, що не залежать від діяльності підприємства (зовнішні); фактори, що знаходяться у компетенції підприємств.

Фактори, що безпосередньо впливають на обсяг реалізації і, в остаточному підсумку, прибуток підприємства, можна умовно підрозділити на три групи:

Виробничі фактори - пов'язані з обсягом виробництва, його ритмічністю, матеріальною, науково-технічною й організаційно-технічною оснащеністю, і відповідно з якістю продукції, її асортиментами й структурою й т.д.

Комерційні фактори - охоплюють у широкому сенсі поняття маркетингу: укладання господарських договорів на основі вивчення діючої й перспективної кон'юнктури ринку, цінове регулювання збуту, його організаційно-економічне забезпечення. Надійність прогнозу комерційних факторів опирається, з одного боку, на страхування ризиків (в основному, ризиків втрати майна, зриву поставок, віддалення або відмови від платежу), з іншого боку - на залучення

надійних платоспроможних клієнтів (замовників, покупців), що вимагає певних поза виробничих витрат (представницьких, на рекламу й ін.).

Фінансові фактори, що охоплюють і виторг від реалізації продукції (послуг), і підприємницький дохід від усіх видів діяльності, включають: форми розрахунків; цінове регулювання, у тому числі уцінку у випадку уповільнення реалізації; застосування штрафних санкцій; вивчення й стягнення дебіторської заборгованості, а також забезпечення ліквідності інших активів; залучення кредиту банку або коштів із централізованих резервів; стимулювання залучення грошових ресурсів на фінансових ринках - доходів від цінних паперів, внесків, депозитів, оренди й інших фінансових вкладень. При цьому чим швидше і повніше надходження доходів, тим ефективніше вся діяльність.

Формування прибутку в Україні характеризується таким порядком:

- визначення фінансових результатів діяльності;
- обчислення собівартості продукції (робіт, послуг);
- обчислення загальногосподарських витрат;
- визначення прибутку (збитку) від фінансових операцій та іншої діяльності.

Прибуток є однією з основних категорій товарного виробництва. Це передусім виробнича категорія, що характеризує відносини, які складаються в процесі суспільного виробництва. Водночас прибуток є однією з важливих форм розподілу національного доходу. Відтак прибуток характеризує відносини, які складаються в процесі первинного розподілу національного доходу, його перерозподілу і кінцевого використання [12, с. 46].

Функціонування будь-якого суб'єкта підприємства передбачає генерування грошових потоків. Одним із напрямів оптимізації грошових потоків є забезпечення отримання чистого грошового потоку, основним елементом якого є прибуток.

Прибуток - це частина доходу, що залишається на підприємстві після відшкодування усіх витрат, пов'язаних з виробництвом і збутом продукції.

Прибуток є найважливішим узагальнюючим показником оцінки ефективності господарської діяльності кожного суб'єкта .

Економічна доцільність роботи будь- якого підприємства, результати його фінансової діяльності, в значній мірі визначаються станом формування та використання прибутку.

Під формуванням прибутку розуміють його створення в процесі господарської діяльності підприємства. Управляти формуванням прибутку означає управляти обсягом реалізації продукції, тобто кількістю та ціною продукції, здійснювати діяльність з найменшими.

В процесі формування та використання прибутку розрізняють:

- валовий прибуток (збиток) звітного періоду;
- фінансові результати від операційної діяльності;
- фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування;
- фінансовий результат від звичайної діяльності після оподаткування;
- прибуток (збиток) від надзвичайних подій;
- чистий прибуток (збиток) підприємства.

Прибуток відбиває результати діяльності підприємства і зазнає впливу багатьох чинників.

На формування прибутку впливає :

- сфера діяльності підприємства;
- галузі господарства;
- форма власності;
- розвиток ринкових відносин;
- фінансово-господарська діяльність підприємства;
- облік фінансових результатів.

Головним у підприємницькій діяльності любого суб'єкта господарювання є те, що одержаний прибуток після сплати всіх податків , залишається в розпорядженні підприємства та використовується згідно чинного законодавства самостійно.

Управління грошовими коштами підприємства є одним з важливих напрямків, оскільки одержані прибутки є не тільки стимулом для працівників, але і стимулом для розвитку підприємства[13].

На практиці виділяють три ключових джерела формування прибутку: першим джерелом є монопольна діяльність підприємства, тобто компанія повинна випускати унікальну продукцію і бути одним товаровиробником на ринку. Використання такого роду джерела в повній мірі, дає можливість підприємству постійно оновлювати свої товари. Організація даного виду діяльності повинна враховувати антимонопольну державну політику і зростання конкуренції з боку інших товаровиробників; друге джерело стосується майже всіх компаній, так як пов'язаний з діяльністю в сфері виробництва і підприємництва. Аналіз кон'юнктури ринку і здатність до швидкого її сприйняття є запорукою ефективного використання даного джерела. Головне його завдання представлена як проведення відповідних маркетингових досліджень. Обсяги отриманого прибутку можуть залежати від правильного вибору виробничого напрямку (виробництво товарів з високим рівнем попиту), створення кращих умов реалізації товарів і послуг на основі конкуренції, масштабів виробничого процесу, низького рівня виробничих витрат; третім джерелом вважають інноваційну діяльність підприємства. В його основі лежить оновлення і модернізація товарів, що випускаються, їх забезпечення конкурентоспроможними властивостями, збільшення обсягів продажів і, в результаті цього, підвищення рівня прибутку.

Також, існують, безліч другорядних джерел прибутку, які є не менш важливими в процесі її формування: діяльність у сфері інвестиційних вкладів – безліч великих підприємств і організацій, які мають стабільні показники ефективної діяльності, завжди шукають можливість для вкладення вільних грошових коштів в перспективні і вигідні проекти. Вдале вкладення фінансових ресурсів є запорукою отримання прибутку в значних розмірах. Основним завданням підприємства, при проведенні інвестиційної діяльності, є правильний вибір перспективного проекту. Оскільки в інвестуванні потребують практично

всі програми з інноваційними ідеями і технологіями, а вибір перспективнішою і надійною з них здійснюється саме підприємствами-інвесторами. При виборі не вигідного інвестиційного проекту підприємство втрачає вкладені кошти, в результаті чого може отримати збитки. Всі інновації, в які здійснювалися вклади з боку підприємства-інвестора, можуть використовуватися у власному виробництві продукції. Це призведе до зниження собівартості і поліпшення властивостей товарів, а також до підвищення прибутку за рахунок збільшення масштабів реалізації на основі низької вартості цього товару. Головним завданням підприємства є здійснення інвестиційних вкладень в власний виробничий процес. Саме тому керівництво компанії має приділяти особливу увагу даному виду діяльності; фінансова діяльність – прибутком від даного виду діяльності вважаються отримані фінансові доходи за вирахуванням фінансових витрат. Весь прибуток, який отримана від господарської, виробничої або інвестиційної діяльності не може вважатися фінансовою.

Джерела прибутку від цієї діяльності можуть бути у вигляді отриманих відсотків за надання кредитів і позик, отриманих дивідендів за розміщення вільних коштів в банківських або інших установах, операції, пов'язані з купівлею-продажем іноземної валютою і т.д.; діяльність у сфері надання додаткових послуг – додаткові послуги, що надаються компанією, можуть мати істотний ціновий рівень. Наприклад, компанії, які реалізують техніку, можуть надати свої послуги по ремонту, монтажу і їх налагодженню. Хоч послуги такого характеру є дорогими, але безліч покупців вважають це єдиним способом в установці великої і складної техніки. Це джерело прибутку підходить для підприємств, пріоритетом яких є отримання прибутку, використовуючи різні способи і методи.

Виходячи з цього, бачимо, що отримання прибутку підприємств і організацій може здійснюватися з будь-яких її джерел. При цьому основним завданням компаній є вибір пріоритетних і найбільш значних напрямків у формуванні прибутку. Виконання такого роду завдань вважається запорукою ефективної та успішної діяльності підприємств, так як виробничі витрати будуть

повністю покриватися дохідною частиною. Високий прибуток підприємств стає результатом підвищення рівня заробітної плати працівників, тому, державний бюджет поповнюється відповідними відрахуваннями. Саме тому, не тільки підприємства зацікавлені в збільшенні прибутку, а також їх трудові ресурси і державна влада.

1.3. Управління прибутковістю акціонерного товариства

Результативним елементом прибутковості підприємства є маса і норма прибутку, які становлять потужний важіль динамічного розвитку виробництва. Дослідження показали, що проблематика прибутковості підприємства охоплює питання виникнення прибутку в процесі виробництва, його формування у сфері обміну і розподілу та використання для нагромадження капіталу (капіталізації прибутку).

Аналіз сучасних підходів до управління прибутковістю показав, що найбільш комплексним є підхід, заснований на забезпеченні безперервності визначення факторів та усунення їх негативного впливу. Згідно моделі та для досягнення поставленої мети запропоновано використовувати шість логічних та послідовних кроків. Саме тому, для підвищення рівня прибутковості підприємств застосовують організаційні (удосконалення виробничої структури, удосконалення організаційної структури управління, диверсифікація виробництва, реструктуризація виробництва тощо), технічні (оновлення технікотехнологічної бази, переозброєння виробництва, вдосконалення виробів, що виробляється), економічні важелі та стимули (удосконалення тарифної системи, форми і системи оплати праці, прискорення обігу оборотних коштів тощо) саме у визначеному порядку.

У таблиці 1.1 наведено сучасні аспекти трактування змісту поняття «управління прибутковістю підприємства» та його економічної сутності у діяльності підприємства на основі різних думок та визначень учених, економістів і дослідників.

Сучасні аспекти трактування змісту поняття «управління прибутковістю» та його економічної сутності у діяльності підприємства

Автор	Зміст сучасного трактування поняття «управління прибутковістю» у діяльності підприємства
Андріяш А.С., Могнлова А. К. [14, с. 69]	Підвищення рентабельності виробництва вимагає застосування ефективних підходів до управління прибутком суб'єкта господарювання. Система управління прибутком має бути органічно інтегрована із загальною системою управління підприємством, оскільки прийняття управлінських рішень у будь-якій сфері діяльності підприємства впливає на рівень прибутку, який є основним джерелом фінансування розвитку підприємства і зростання доходів його власників.
Блонська В.І. [15, с. 92-93]	Під управлінням прибутковістю необхідно розуміти побудову системи управління, яка враховує тактичні і стратегічні аспекти управління, спрямована на підвищення кінцевих результатів діяльності суб'єкта господарювання, що розглядається як сутність взаємопов'язаних елементів, кожний з яких виконує певну роботу у забезпеченні функціонування механізму отримання прибутку заданої величини.
Гайбура Ю.А. [1, с. 127]	Управління прибутковістю являє собою систему принципів і методів розроблення і реалізації управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання прибутку підприємства.
Скоролад І.С., Гуц З.С. [16, с. 531]	Основні необхідні умови для управління прибутковістю підприємства слід розглядати на основі стратегічного управління прибутком підприємства, а саме: стратегічне управління на довгострокову перспективу; прийняття рішень з урахуванням загальногосподарської стратегії та цілей підприємства; взяття до уваги результатів аналізу умов, у яких підприємство здійснює свою діяльність та оцінка чинників, які впливають на остаточні результати діяльності; формування господарської політики підприємства виходячи з критичних чинників, які її лімітують.
Кучер Л.Ю. [17]	Управління прибутковістю базується на значенні системи її показників в основі яких має бути покладено принцип адаптивності (гнучкості). При цьому, система показників повинна характеризувати прибутковість діяльності підприємства за умови пристосування до змін внутрішніх і зовнішніх факторів.
Маркіна І.А., Воронкова В. Л. [18]	Специфіка управління прибутковістю підприємства полягає у створенні організаційних структур, які забезпечать прийняття та реалізацію управлінських рішень щодо формування та використання прибутку на усіх рівнях діяльності підприємства. Також, сюди необхідно віднести формування ефективних інформаційних систем, що забезпечать обґрунтування альтернативних варіантів управлінських рішень.
Плаксієнко В.Я. [19, с. 9]	Управління забезпечення прибутковістю є значно складнішим завданням ніж підвищення доходності підприємства, оскільки прибутковість залежить від рівня доходів (чисельник) і рівня витрат (знаменник).
Ткаченко Є.Ю. [20, с. 5]	Сутність управління прибутковістю підприємства полягає у тому, що саме прибуток у трансформаційний період водночас виступає як об'єктом, так і інструментом управління.
Хмелевський О.В. [21, с. 16]	Управління прибутковістю - орієнтоване на втілення оцінювання як результату визначення та аналізу якісних і кількісних характеристик прибутковості, що є об'єктом управління, а також самого процесу управління нею.

Отже, об'єктивна основа існування прибутку пов'язана з необхідністю первинного розподілу додаткового продукту. Прибуток — це форма прояву вартості додаткового продукту. Прибуток підприємств сфери матеріального виробництва — це частина національного доходу.

Дослідженню питання забезпечення управління прибутковістю підприємства приділяється значна увага як серед науковців: О.Г. Біла, М.Д. Білик, Б. Бусленко, О. А. Зінченко, М. В. Кармінська-Бєлоброва, А.М. Поддєрьогін, С.Ф. Покропивний, А. В. Савіцький [22-29].

Одним з методологічних підходів до вирішення цього питання має стати узагальнення існуючого досвіду з адаптацією його до вітчизняних умов. На практиці кожне підприємство повинне підійти до цієї проблеми, виходячи з притаманних йому особливостей та зовнішніх факторів впливу.

Прийняття рішень стосовно розподілу прибутку повинно орієнтуватись на об'єктивні чинники сьогодення. Криза, що охопила сферу господарської діяльності, інвестування, кредитування, і з якої до сих пір не може вийти економіка України, спричиняє необхідність вироблення такої політики розподілу прибутку, яка дозволила б підприємству максимум зусиль спрямувати на підтримку рівня платоспроможності працюючих громадян.

Далекоглядна розподільча політика, крім того, повинна передбачати можливість акумуляції коштів для забезпечення джерел розширеного відтворення власного виробництва. В умовах нестабільної економіки прибуток є джерелом утворення обов'язкових резервних фондів для підтримки платоспроможності підприємства. Беззаперечним фактором впливу на розподільчу політику підприємств є система оподаткування його доходів. Чим більше податковий тиск на підприємство, тим менше наявних доходів включаються у розподільчий процес. На рисунку 1.1. відтворений узагальнений процес управління прибутком в умовах акціонерного товариства. Вона надає уяву про два пов'язані між собою процеси: розподіл прибутку і формування оптимальної структури капіталу акціонерного товариства. Як правило оцінки і

рішення у цих сферах приймаються вищим керівництвом компанії, тому що вони визначають довгострокову життєдіяльність фірми.

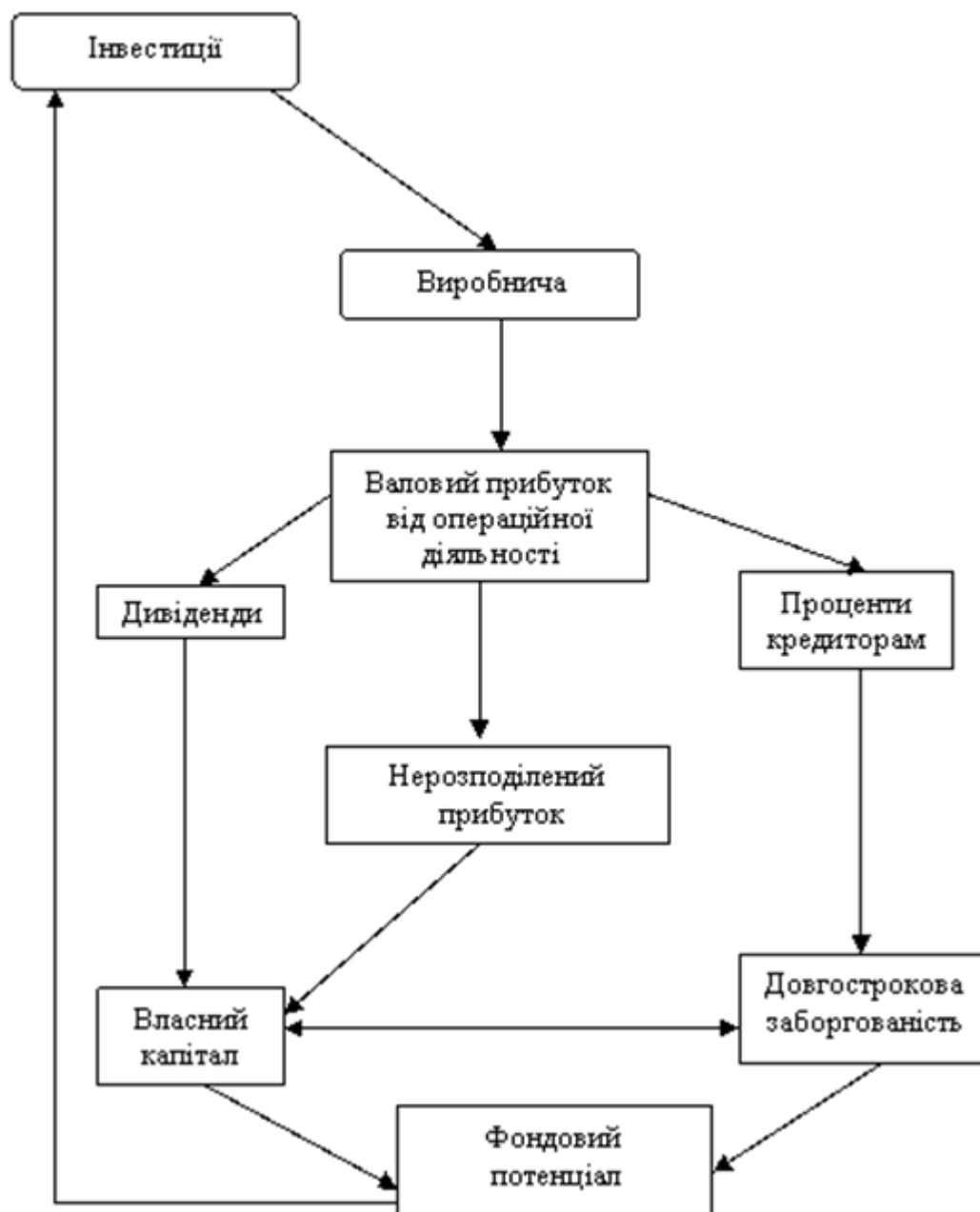

Рис. 1.1. Схема управління прибутковістю [30]

Верхній сегмент відображає розподіл прибутку від основної діяльності між власниками, кредиторами і реінвестуванням в бізнес. На кожний елемент тут впливають поточні і минулі рішення, а також фінансова політика. Критичним моментом являється відносний розмір дивідендів що сплачуються, оскільки це безпосередньо впливає на можливості альтернативного використання прибутку для росту інвестицій

Бланк І.А. у своїй праці «Управління прибутком» відзначає, що в процесі підприємницької діяльності створений у сфері виробництва та послуг чистий дохід є відображенням прибутку як економічної категорії. Він вважає, що готова продукція є результатом поєднання факторів виробництва (капіталу, праці та природних ресурсів) і корисної продуктивної діяльності господарюючих суб'єктів, що за умови продажу споживачу стає товаром. Вартість живої праці і минулої упередметненої вартості включається в вартість товару на стадії продажу. Вартість живої праці поділяється на дві частини, відображаючи знову створену вартість. До першої відноситься заробітна плата, беручих участь у виробництві продукції працівників. Необхідність відтворення робочої сили обумовлюється рядом факторів, за допомогою яких визначається її величина. У цьому змісті для підприємця вона представляє частину витрат по виробництву продукції. До другої частини знову створеної вартості відноситься чистий дохід, що реалізується тільки в результаті продажу продукції, яке означає визнання суспільством її корисності [31, с.76].

Існує система організаційного забезпечення управління прибутком, яка відіграє велику роль. Вона складається з взаємозалежної сукупності внутрішніх структурних служб і підрозділів підприємства, що забезпечують розробку й прийняття управлінських рішень щодо окремих аспектів формування прибутку та несуть відповідальність за результати цих рішень.

Існують більш ефективні структурні підрозділи підприємства – центри відповідальності, на формування яких базується останнім часом організаційне забезпечення управління прибутком. Персоніфікація відповідальності за прийняття рішень є вихідним моментом створення системи управління прибутком.

Для максимізації розміру позитивного фінансового результату суб'єкти господарської діяльності повинні забезпечувати зростання обсягів їх діяльності, ефективно управляти витратами, підвищувати ефективність використання матеріально-технічної бази, оптимізувати склад та структуру обігових коштів, підвищувати продуктивність праці та системи управління. Все це вказує на

правильно сформовану політику управління формуванням прибутку підприємства.

А відображення основних вимог загальної стратегії розвитку підприємства, забезпечення підвищення його ринкової ціни, формування необхідних обсягів інвестиційних ресурсів та забезпечення матеріальних інтересів власників і працівників знаходить досягається за допомогою політики управління розподілом прибутку.

На рівень прибутку, як на основне джерело фінансування розвитку підприємства та зростання доходів його працівників і власників, прямо і опосередковано впливає прийняття управлінських рішень у будь-якій сфері діяльності. Тому необхідно правильно інтегрувати систему управління прибутком із загальною системою управління підприємством.

Такі дії, як аналіз і моніторинг зовнішнього середовища, розробка стратегії підприємства, підготовка аналітичної інформації, прийняття рішення, аналіз і коректування рішення у випадку необхідності – застосовуються в рамках механізму управління прибутком. В області управління прибутком вони визначаються як рішення і підготовка інформації для прийняття управлінських рішень.

Забезпечення збільшення добробуту власників підприємств в даний момент і у майбутньому – це мета управління прибутком. Ця мета має забезпечувати одночасно інтереси власників та персоналу підприємства, поєднуючи їх з інтересами держави.

Для того, щоб забезпечити досконалий механізм управління прибутковістю для українських суб'єктів господарювання можна запропонувати наступні заходи:

1. Проводити ефективну кадрову політику. Це повинно зменшити для господарства витрати часу на виробництво одиниці продукції, за умови забезпечення максимально продуктивного та кваліфікованого персоналу

2. Підвищувати ефективність збутової політики підприємств. Оскільки від реалізації продукції залежить отримання доходу, необхідно приділяти їй більше уваги.

3. Уникати непродуктивних витрат шляхом їх нормування, планування та аналізу.

4. Підвищувати якість продукції і ліквідовувати втрати від браку. На дохідність господарства впливає модернізація продукції або зняття з виробництва неконкурентоспроможних товарів. Господарство не зможе отримати максимальний можливий дохід, який був попередньо запланований, оскільки може зазнати підвищення витрат через виробництво неконкурентоспроможної продукції.

5. Підвищувати ефективність маркетингу. Багато нових видів виробів не купуються на ринку саме через відсутність дієвого механізму рекламування та заохочування покупців.

6. Застосовувати жорсткий контроль за всіма витратами. З метою проведення керівниками підрозділів найточнішого контролю за всіма ділянками роботи необхідно забезпечити їх всіма необхідними засобами. Тільки тоді не будуть допущені марні та невиправдані витрати матеріальних, фінансових та трудових ресурсів [32].

Отже, прибутковість – показник спроможності отримання суб'єктом господарювання прибутку у часі від інвестування фінансових та інших видів ресурсів в організаційну, технічну і економічну діяльність. Прибутковість є критерієм ефективності господарювання, тотожним за економічним змістом показнику рентабельності, комплексно характеризує ефективність діяльності підприємства, вимірює цю ефективність з різних позицій відповідно до інтересів суб'єкта господарювання. Основними функціональними групами інструментів управління прибутковістю виділено системи управління витратами, системи управління запасами, системи перебудови організації, інтегровані (комбіновані) системи управління і система збалансованих показників. Таким чином, суб'єкту господарювання необхідно формувати власну комплексну систему управління

його прибутковістю і оцінювати вплив кожної складової на кінцевий результат через специфічні коефіцієнти.

Висновки до розділу 1

Розкривши теорію забезпечення прибутковості підприємства, можемо зробити висновки:

1. Головним фінансовим результатом господарської діяльності будь-якого підприємства виступає його прибутковість, яка характеризується абсолютними (сума прибутку) та відносними (рівень рентабельності) показниками. Прибутковість – це показник, який характеризує ефективність діяльності підприємства з точки зору здатності його приносити прибуток та забезпечувати ефективне відтворення використаних ресурсів. Прибутковість підприємства характеризують два показники: прибуток та рентабельність.

2. На практиці виділяють три ключових джерела формування прибутку: першим джерелом є монопольна діяльність підприємства, тобто компанія повинна випускати унікальну продукцію і бути одним товаровиробником на ринку. Використання такого роду джерела в повній мірі, дає можливість підприємству постійно оновлювати свої товари. Організація даного виду діяльності повинна враховувати антимонопольну державну політику і зростання конкуренції з боку інших товаровиробників; друге джерело стосується майже всіх компаній, так як пов'язаний з діяльністю в сфері виробництва і підприємництва.

3. Управління прибутковістю є важливою частиною економіки господарюючого суб'єкта. Розподіл прибутковості є зворотнім боком процесу виробництва. Наскільки вдалим буде цей процес, настільки буде при незмінних умовах зростати ефективність виробництва. Найбільш складним є механізм розподілу прибутковості на підприємствах колективної форми власності, оскільки він повинен будуватися з урахуванням багатьох факторів. Процес управління прибутковістю підприємств колективної форми власності, складовою

частиною якого є дивідендна політика передбачає вибір оптимальної системи розподілу, яка б задовольняла загально виробничі інтереси підприємства у поєднанні з інтересами співвласників, причому ці інтереси є специфічними в залежності від організаційно-правової форми колективної власності.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПрАТ «ОБОЛОНЬ»

2.1. Характеристика ПрАТ «Оболонь»

ПрАТ «Оболонь» засноване в 1986 р. компанія, яка займається виробництвом різних алкогольних і безалкогольних напоїв котрі користуються широкою популярністю в Україні.

У 2017 році компанія змінила форму власності - раніше вона була відкритим акціонерним товариством, а тепер позиціонується як ПрАТ [33, 34]. У таблиці 2.1 подана основна інформація про підприємство.

Таблиця 2.1

Інформація про підприємство ПрАТ «Оболонь»

Скорочена назва:	ПрАТ «Оболонь»
ЄДРПОУ:	05391057
Юридична адреса:	04212, м. Київ, Оболонський район, вул. Богатирська, буд. 3
Зареєстрований:	Оболонська районна у місті Києві Державна Адміністрація, 02.12.2004
КОАТУУ:	8038000000 (Оболонський р-н)
Галузева належність (1):	11.05
Галузева належність (2):	11.06
Галузева належність (3):	11.07
Керівник:	Булах Ігор Васильович, Генеральний директор, тел.: (044) 412-84-10
Контактна особа:	Ячник Олександр Миколайович, тел.: (044)201-47-75
Електронна поштова адреса:	corp@kiev.obolon.ua

Структура ПрАТ «Оболонь» формувалася довгі роки під впливом стратегії розвитку, що направлена на диверсифікацію виробництва, перехід на сировину власного виробництва, інноваційний підхід, абсолютну екологічну безпеку та повну соціальну відповідальність.

ПрАТ «Оболонь» має наступні дочірні підприємства: ДП ПрАТ «Оболонь» «Красилівське», Хмельницька обл., м. Красилів, вул. Будівельна, 3, ТОВ «Пивоварня Зіберта», Київська обл., м. Фастів, вул. Пушкінська, 3, ІП «Оболонь-Русь», Республіка Білорусь.

Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу ПрАТ «Оболонь»: 2602 осіб. Середня чисельність позаштатних працівників та осіб, які працюють за сумісництвом: 6 осіб.

Факти зміни розміру фонду оплати праці, його збільшення або зменшення відносно попереднього року: фонд оплати праці збільшився на 22075 тис. грн. Кадрова програма емітента, спрямована на забезпечення рівня кваліфікації працівників операційним потребам емітента: В звітному періоді працівники емітента проходили курси підвищення кваліфікації згідно графіку, встановленому на підприємстві.

Основними видами продукції підприємства є:

- пиво,
- безалкогольні напої,
- мінеральна і питна вода,
- слабоалкогольні напої,
- сидр,
- солод,
- промислові товари,
- снеки.

Незважаючи на те, що виробництво пива – найбільш пріоритетний напрямок розвитку, корпорація ставить за мету упродовж 2019-2020 років здобути лідерство на всіх згаданих ринках (табл. 2.2).

Також компанія планує запустити 6-й ринок – ринок енергетичних напоїв.

Досягнення таких амбітних цілей підприємство планує завдяки розвитку та впровадженню інновацій – як продуктових, так і технічних. У таких спосіб ПрАТ «Оболонь» поверне імідж інноваційної компанії, що започатковує тренди в Україні.

Споживчі ринки на яких працює компанія

Ринок пива	Ринок мінеральної води	Ринок безалкогольних напоїв	Ринок слабоалкогольних напоїв	Ринок сидру
Найбільш складний ринок на сьогоднішній день. Показує мінімальне зростання виробництва пива на 2% при одночасному зменшенні споживання пива на душу населення.	Ринок зростає на 11%.	Ринок демонструє позитивну динаміку зростання на 15%.	Ринок показує позитивну динаміку у 13%.	Ринок стабілізувався .
Особливість: 4 виробники контролюють 93% ринку.	Особливість ринку: одна компанія з великим відривом контролює 36% ринку.	Особливість: Виробників займають майже 90% ринку.	Особливість: тільки 2 компанії займають 95% ринку.	Особливість: 94% ринку ділять між собою 4 компанії виробники

ПрАТ «Оболонь» виробляє дуже велику кількість різної продукції, яка має високі смакові якості при невисокій вартості, що зробило її добре впізнаваною і широко поширеною в самих різних точках продажу.

ПрАТ «Оболонь» є національним виробником пива в Україні зі стовідсотковим українським капіталом. Окрім позицій на пивному ринку,

ПрАТ «Оболонь» має різноманітний портфель безалкогольної продукції. Цей портфель включає в себе ТМ «Живчик» - один із найулюбленіших сімейних напоїв українців, лінійку традиційних лимонадів - так звану «Ностальгічну серію» (паритетний лідер відповідного сегменту ринку), квас «Старокиївський», який у 2015 р увійшов до трійки лідерів ринку квасу України, широкий асортимент мінеральних та питних вод (Оболонська, Збручанська, Аквабаланс, Прозора, та інші регіональні води). Основними ринками збуту продукції корпорації є Україна, Молдова, Білорусь та країни Прибалтії. Галузь характеризується жорсткою конкуренцією та великим ступенем впливу цінового

фактору на прийняття рішення про покупку. Основні види сировини: ячмінь, цукор, хміль, рисова січка, кукурудзяна крупа, солод. Сировина придбається як у виробників на ринку України так і за кордоном. Основною сферою діяльності компанії є виробництво різних напоїв, але окрім них компанія вирішила вийти на ринок снеків, представивши в 2013 році різні сухарики і снеки під торговою маркою «Оболонські». Дані продукти стали популярними тому виробляються і сьогодні.

В акціонерному товаристві постійно діє програма модернізації, розширення виробництва, постійно здійснюються капітальні інвестиції.

Проблеми, які впливають на діяльність компанії: поглиблення економічної кризи, втрата контролю над частиною території на Сході країни значне скорочення, а під час і втрата традиційних ринків збуту продукції; девальвація національної валюти, великі курсові різниці, зростання курсів іноземних валют (придбання обладнання, сировини, матеріалів за кордоном, розрахунки за кредитами); наявність нестабільної ситуації на ринку сировини; значне зростання вартості на основну сировину, допоміжні матеріали та енергоносії; суттєве зниження купівельної спроможності населення; відсутність льготного кредитування, ліквідація понад 70 банківських установ та велика кількість банків, що мають проблемний стан; нестабільність нормативно-правового поля; постійне посилення фіскального тиску, збільшення податкового навантаження, зростання адміністративного тиску, віднесення пива до алкогольних напоїв; значне збільшення ставок акцизного збору на пиво та слабоалкогольні напої, підвищення нормативів справляння плати за надра та використання підземних та поверхневих вод для підприємств, підвищення орендної плати за землю та земельного податка; висока конкуренція в галузі.

Стратегія ПрАТ «Оболонь» націлена на задоволення вимог та очікувань замовників і, за рахунок цього, на утримання позиції на ринку пива та безалкогольних напоїв в умовах економічної кризи в Україні при постійній увазі до високої якості продукції, збереження навколишнього середовища, забезпечення гідних та безпечних умов праці, розвиток та професійне навчання

персоналу. «Оболонь» впроваджує інноваційні та енергозберігаючі технології, що покращує екологічні характеристики виробництва, мінімізує шкідливі викиди у довкілля та забезпечує ощадливе використання ресурсів.

2.2. Аналіз фінансового стану підприємства

Аналіз фінансово-економічного стану досліджуваного підприємства доцільно почати з проведення структурно-динамічного аналізу джерел формування активів підприємства, тобто аналіз джерел коштів, які вкладено в майно підприємства.

Впродовж 2016-2019 років відбувається зменшення капіталу підприємства: у 2019 році порівняно з 2016 роком на 807708 тис грн, або на 12,12%.

З табл. 2.3 бачимо, що протягом 2017 р. капітал підприємства збільшився на 216656 тис грн або 3,25%, що свідчить про нарощення економічного та фінансового потенціалу. Зміна капіталу підприємства у 2017 р. у напрямі збільшення відбулося за рахунок зростання збільшення власного капіталу у частині зменшення непокритих збитків (361062 тис грн) та збільшення довгострокових зобов'язань капіталу у частині залучення довгострокових кредитів (1605200 тис грн) та накопичення відстрочених податкових зобов'язань.

У 2018 р. відбулося зменшення капіталу на 771311 тис грн або 11,21%, у 2019 р. продовжувалося зменшення капіталу на 253053 тис грн або 4,14%, тобто інтенсивність зменшення уповільнилася. Основними факторами, що продукували загальне зменшення капіталу ПрАТ «Оболонь» стали зменшення додаткового капіталу з 8353 тис грн у 2017 р. до 1916 тис грн у 2019 р., довгострокових кредитів банків з 2037873 тис грн до 180402 тис грн, поточної заборгованості за розрахунками з бюджетом з 150294 тис грн до 104445 тис грн.

Таблиця 2.3

Аналіз пасивів ПрАТ «Оболонь» за 2016-2019 роки, тис. грн.

Показники	Роки				Абсолютне відхилення, тис грн			Відносне відхилення, %		
	2016	2017	2018	2019	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019
Капітал разом	6664804	6881460	6110149	5857096	216656	-771311	-253053	3,25	-11,21	-4,14
Власний капітал у т.ч.	2318240	2495482	2082548	2336100	177242	-412934	253552	7,65	-16,55	12,18
Зареєстрований (пайовий) капітал	73144	73144	73144	73144	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Капітал у дооцінках	3129549	2945067	2763289	2603868	-184482	-181778	-159421	-5,89	-6,17	-5,77
Додатковий капітал	8353	8353	5997	1916	0	-2356	-4081	0,00	-28,21	-68,05
Резервний капітал	-116	546			662	-546	0	-570,69	-100,00	0,00
Непокритий збиток	-879110	-518048	-746302	-329248	361062	-228254	417054	-41,07	44,06	-55,88
Вилучений капітал	-13580	-13580	-13580	-13580	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Позиковий капітал у т.ч.										
Відстрочені податкові зобов'язання	474967	511172	542401	426702	36205	31229	-115699	7,62	6,11	-21,33
Довгострокові кредити банків	432673	2037873	487124	180402	1605200	-1550749	-306722	371,00	-76,10	-62,97
Інші довгострокові зобов'язання	329260	237082	267953	260062	-92178	30871	-7891	-28,00	13,02	-2,94
Короткострокові кредити банків	1993283	417962	1419600	1395479	-1575321	1001638	-24121	-79,03	239,65	-1,70
Поточна кредиторська заборгованість:										
за товари, роботи, послуги	703976	830232	1021281	909794	126256	191049	-111487	17,93	23,01	-10,92
за розрахунками з бюджетом	119504	150294	91167	104445	30790	-59127	13278	25,76	-39,34	14,56
за розрахунками зі страхування	4992	5364	5926	6382	372	562	456	7,45	10,48	7,69
за розрахунками з оплати праці	46415	51430	44447	57270	5015	-6983	12823	10,80	-13,58	28,85
за одержаними авансами	82270	46900	64560	120483	-35370	17660	55923	-42,99	37,65	86,62
за розрахунками з учасниками	1876	1876	1876	1876	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Поточні забезпечення	9023	10306	11462	13639	1283	1156	2177	14,22	11,22	18,99
Інші поточні зобов'язання	148325	85487	69804	44462	-62838	-15683	-25342	-42,37	-18,35	-36,30

Що стосується структури та структурних змін у капіталі ПрАТ «Оболонь», то зазначимо, що його структура протягом 2016-2019 рр. суттєво не змінилася з розрізі основних видів капіталу. Частка власного капіталу коливалася на рівні 34-40% з тенденцією до збільшення у 2019 р., тоді як на залучений капітал припадало від 60% до 66%. Аналіз структури капіталу у розрізі джерел його формування свідчить про наявність суттєвих структурних змін та зміну пріоритетів фінансування. До пріоритетів фінансування підприємства у 2016 р. належали капітал у дооцінках (46,96% всіх пасивів), короткострокові кредити банків (29,91%), кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (10,56%). За наведеними показниками варто відмітити, що основою формування пасивів ПрАТ «Оболонь» є капітал у дооцінках, тобто результат дооцінки необоротних активів, а не фактичне збільшення чи внесення додаткових коштів власниками підприємства. У 2017 р. підприємство залучило додаткові довгострокові кредити, тому частка довгострокових кредитів збільшилася до 29,61%, що підтримує обрану стратегію до боргового фінансування. У 2018-2019 рр. суттєвих структурних змін капіталі не відбувалося та діяльність підприємства фінансувалася переважно за рахунок короткострокових кредитів банків (АБ «Кліринговий дім» угода №37/2019-К, від 27.09.2019 р. до 27.03.2020 р., сума кредиту – 22900 тис грн; АБ «Кліринговий дім» угода №50/2019-К, від 25.11.2019 до 28.09.2020 р., сума кредиту – 23686 тис грн; АБ «Кліринговий дім» угода від 14.02.2019 до 12.02.2020 р., сума кредиту – 42635 тис грн) та поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги.

Проаналізувавши пасиви підприємства ПрАТ «Оболонь», можна зробити висновок, що основним джерелом формування майна підприємства є кредити комерційних банків та кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги.

Аналіз доходів та витрат підприємства має велике значення в системі загальної оцінки роботи суб'єкта господарювання. Це пов'язано з тим, що доходи мають безпосередній вплив на загальний фінансовий результат діяльності підприємства. Прослідкуємо динаміку доходів на ПрАТ «Оболонь» в табл. 2.4.

Динаміка доходів ПрАТ «Оболонь» у 2016-2019 рр.

Показники	Роки				Абсолютне відхилення, тис грн			Відносне відхилення, %		
	2016	2017	2018	2019	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3524945	4963232	5078764	5466148	1438287	115532	387384	40,80	2,33	7,63
Інші операційні доходи	504984	88488	85301	62681	-416496	-3187	-22620	-82,48	-3,60	-26,52
Дохід від участі в капіталі	6160		90188	39058	-6160	90188	-51130	-100,00	0,00	-56,69
Інші фінансові доходи	67076	97691	4259	280	30615	-93432	-3979	45,64	-95,64	-93,43
Інші доходи	222156	430848	6725	216198	208692	-424123	209473	93,94	-98,44	3114,84
Всього доходів	4325321	5580259	5265237	5784365	1254938	-315022	519128	29,01	-5,65	9,86

Таблиця 2.5

Динаміка витрат ПрАТ «Оболонь» у 2016-2019 рр.

Показники	Роки				Абсолютне відхилення, тис грн			Відносне відхилення, %		
	2016	2017	2018	2019	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт)	3290800	3565168	4292370	4277833	274368	727202	-14537	8,34	20,40	-0,34
Адміністративні витрати	285569	296579	303955	337100	11010	7376	33145	3,86	2,49	10,90
Витрати на збут	968802	1111347	675489	661989	142545	-435858	-13500	14,71	-39,22	-2,00
Інші операційні витрати	61663	29144	20451	32219	-32519	-8693	11768	-52,74	-29,83	57,54
Фінансові витрати	463655	314744	275269	329 215	-148911	-39475	53946	-32,12	-12,54	19,60
Втрати від участі в капіталі	1060	381			-679	-381	0	-64,06	-100,00	0,00
Інші витрати	222030	42861	6725	1 418	-179169	-36136	-5307	-80,70	-84,31	-78,91
Всього витрат	5293579	5360224	5574259	5639774	66645	214035	65515	1,26	3,99	1,18

З табл. 2.4 видно, що протягом досліджуваного періоду загальні доходи ПрАТ «Оболонь» за рахунок збільшення чистого доходу від реалізації продукції на 40,80% у 2017 р., 2,33% у 2018 р. та 7,63% у 2019 р. Такі показники вказують на позитивну динаміку отриманого чистого прибутку, проте підприємство не змогло забезпечити стаке зростання та сталий щорічний темп приросту виручки підприємства. На динаміку загального обсягу доходів ПрАТ «Оболонь» негативно вплинуло зменшення інших операційних доходів (дохід від оренди обладнання, дохід від реалізації запасів) у 5,7 разів у 2017 р., інших фінансових доходів (процентні доходи, дисконт) у 23 рази у 2018 р. на нашу думку, не повною мірою використовується дохідний потенціал участі в капіталі інших підприємств, що формував 90188 тис грн у 2018 р. та 39058 тис грн у 2019 р. Оскільки ПрАТ «Оболонь» має інвестиції в неконсолідовані дочірні підприємства (ПрАТ «Бершадський пивзавод», ПАТ «Охтирський пивзавод», ПАТ «Севастопольський пивзавод», ПАТ «Дяtkівський пивзавод», ТОВ «Ім. Богдана Хмельницького», НВА «Нива Оболоні», ТОВ «Оболонь-ОІЛ», СП ТОВ «Оболонь-Аурелія») та інвестиції в асоційовані підприємства (ПАТ «Закупнянське хлібоприймне підприємство» та ПАТ «Тетіс»), то доходи від участі в капіталі можливо збільшувати у наступних роках.

Отже, ПрАТ «Оболонь» за досліджуваний період збільшив доходи на 14% за рахунок зростання виручки від реалізації, проте не використано потенціал інших операційних доходів, які зменшилися.

У процесі своєї діяльності ПрАТ «Оболонь» здійснює витрати, пов'язані з операційною діяльністю та іншими видами діяльності. Динаміка витрат ПрАТ «Оболонь» у 2016-2019 рр. наведена у табл. 2.5 вказує на зростання сукупних витрат на 6,5%, що становить менше від зростання доходів (33,73% становила зростання доходів у 2016-2019 рр.). Витрати ПрАТ «Оболонь» склалися з таких складових як собівартість реалізованої продукції, адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати, фінансові витрати, втрати від участі в капіталі, інші витрати.

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) є основною складовою витрат підприємства, частка якої збільшувалася кожного року. У 2016 р. частка собівартості реалізованої продукції у загальних витратах становила 62,17%, 2017 р. – 66,52%, 2018 р. – 77,10%, 2019 р. – 75,85%. Збільшення частки собівартості реалізованої продукції у загальних витратах відбувалося одночасно зі збільшенням її розміру у 2018-2019 рр. Значне навантаження на фінансовий стан підприємства мають адміністративні витрати, що збільшилися на 18,05%. Інші витрати ПрАТ «Оболонь», до яких належать витрати на збут, інші операційні витрати, фінансові витрати та витрати від участі в капіталі зменшилися. Зменшення окремих категорій витрат у 2019 р. проти 2016 р. становило: витрати на збут – 31,67%, інші операційні витрати – 47,75%, фінансові витрати – 29,00%, витрати від участі в капіталі – 100,00%, інші витрати – 99,36%.

Частка витрат на збут у загальних витратах становила у 2016 р. близько 18%, проте у 2017 р. збільшилася до рекордних 20,73% та у 2018-2019 рр. зменшилася до 12%. Оскільки ПрАТ «Оболонь» використовує довгострокові та короткострокові кредити банків на покриття активів, то підприємство має фінансові витрати.

З метою дослідження фінансового стану ПрАТ «Оболонь» проведемо аналіз за такими групами показників:

- ліквідності (платоспроможності);
- фінансової стійкості;
- ділової активності;
- рентабельності.

По-перше, проводимо аналіз ліквідності ПрАТ «Оболонь», тобто зосереджуємо нашу увагу на оцінці вартості поточних активів, котрі мають різний ступінь ліквідності. (табл. 2.6).

Коефіцієнт абсолютної ліквідності є найбільш жорстким критерієм ліквідності і платоспроможності підприємства, а також показує, яку частину короткострокової заборгованості воно може погасити в поточний момент.

Динаміка показників ліквідності (платоспроможності)

ПрАТ «Оболонь»

Показник	Нормативне значення	Роки				Абсолютне відхилення		
		2016	2017	2018	2019	2017-2016	2018-2017	2019-2018
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2	0,003	0,03	0,01	0,01	0,03	-0,02	0,00
Коефіцієнт термінової ліквідності	0,60	0,21	0,57	0,14	0,15	0,36	-0,43	0,01
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,5-2,0	0,50	1,04	0,41	0,44	0,54	-0,64	0,03

Теоретично він має бути більше 0,2, проте для ПрАТ «Оболонь» характерне значення у рази менше. Таким чином, впродовж аналізованого періоду підприємство мало дефіцит грошових коштів, що свідчить про порушення ліквідності підприємства за першим показником.

Коефіцієнт термінової ліквідності вказує на наявність проблем з ліквідністю та неможливістю за допомогою ліквідних оборотних активів покрити короткострокові зобов'язання. Негативною тенденцією розвитку ПрАТ «Оболонь» є різке зменшення коефіцієнта термінової ліквідності у 2018 р. з 0,57 до 0,14 через збільшення поточних зобов'язань, а саме накопичення короткострокових кредитів банків.

Узагальнюючим показником ліквідності є коефіцієнт загальної ліквідності, що вимірює скільки грошових одиниць поточних активів припадає на одну грошову одиницю поточних зобов'язань. Нормою вважається значення 1,5-2, проте значення ПрАТ «Оболонь» у досліджуваному періоді менше у 4 рази від нормативного значення, що підтверджує проблеми з ліквідністю підприємства.

Отже, проаналізувавши дані табл. 2.6, можна дійти висновку про недостатню ліквідність ПрАТ «Оболонь», що нам демонструють розраховані показники ліквідності. Їх значення занадто відхиляються від нормативних, що є

безумовно негативним явищем та індикатором кризового фінансового стану підприємства.

По-друге, необхідно оцінити фінансову стійкість ПрАТ «Оболонь» (табл. 2.7), міру його фінансової незалежності від зовнішніх джерел фінансування його діяльності.

Таблиця 2.7

Відносні показники фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь»

Показник	Роки				Абсолютне відхилення		
	2016	2017	2018	2019	2017-2016	2018-2017	2019-2018
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,35	0,36	0,34	0,40	0,01	-0,02	0,06
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,53	0,57	0,52	0,55	0,04	-0,05	0,03
Коефіцієнт фінансового левериджу	1,87	1,76	1,93	1,51	-0,12	0,18	-0,42
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	-1,36	-1,09	-1,40	-2,01	0,27	-0,31	-0,61

З таблиці 2.7 видно, що структура капіталу ПрАТ «Оболонь» у 2016-2019 рр. в цілому покращилася, проте підприємство має нижчий від середнього рівень залежності від зовнішніх кредиторів. Так, позитивна динаміка коефіцієнта фінансової незалежності свідчить про підвищення цієї характеристики підприємства до 0,40 у 2019 р. Збільшення рівня фінансової незалежності пов'язане зі змінами у розмірах власного капіталу у прибуткові роки та поступовим погашенням довгострокових боргів. Коливання показників коефіцієнтів фінансової стабільності не були суттєвими та також свідчить про зміни у розмірах власного капіталу у прибуткові роки та поступовим погашенням довгострокових боргів.

Значення коефіцієнта фінансового левериджу свідчить про те, що у 2016-2019 рр. позиковий капітал підприємства перевищував власний у 1,8-1,9 разів у 2016-2018 рр. та 1,5 разів у 2019 р. Це значення нижче рекомендованого нормативу, але зростання показника у останньому році є позитивним явищем.

Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу характеризує ступінь мобілізації власного капіталу. Як можемо бачити в табл. 2.7, то він на ПрАТ «Оболонь» взагалі від'ємний (2016 р. – 3 156 439 тис грн, 2017 р. – 2 721 207 тис грн, 2018 р. – 2 921 657 тис грн, 2019 р. – 4 684 928 тис грн). Загалом, можна дійти до висновку, що ПрАТ «Оболонь» впродовж 2016-2019 рр. було фінансово не стійким та власного оборотного капіталу не мало. Поточну діяльність підприємство фінансувало за рахунок позикових коштів, переважно поточної кредиторської заборгованості та короткострокових кредитів банків.

Отже, можна зробити висновок про позитивні зрушення в структурі джерел фінансування підприємства, хоча підприємство має досить високий рівень залежності від позикових джерел та відсутність власного оборотного капіталу.

Проаналізуємо ділову активність ПрАТ «Оболонь» в розрізі її операційної і інвестиційної діяльності на основі сукупності відносних показників (табл. 2.8).

З таблиці 2.8 випливає, що протягом 2016-2019 рр. спостерігається покращення за всіма показниками ділової активності підприємства, хоча воно за окремими показниками було незначним. Так, період обороту загального капіталу зменшився на 290 днів, тривалість одного обороту оборотних засобів – 246 днів, тривалість одного обороту виробничих і товарних запасів – 74 днів, тривалість одного обороту грошових коштів – 4 дні. ПрАТ «Оболонь» має високі показники оборотності грошових коштів, що також є позитивним явищем, оскільки кошти не осідають на рахунках, а перевтілюються в матеріальну форму.

Окремої уваги вимагає оборотність кредиторської та дебіторської заборгованостей за товари, роботи, послуги. Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості становила від 73 днів у 2016 р. до 64 днів у 2019 р., що значно перевищувало тривалість одного обороту дебіторської заборгованості: від 18 днів у 2016 р. до 16 днів у 2019 р. Показники оборотності підтверджують фінансування діяльності за рахунок кредиторської заборгованості та зловживання коштами своїх постачальників, кредиторів.

Відносні показники ділової активності ПрАТ «Оболонь»

Показник	Роки				Абсолютне відхилення		
	2016	2017	2018	2019	2017-2016	2018-2017	2019-2018
Коефіцієнт загальної оборотності капіталу, оборотів	0,53	0,73	0,78	0,91	0,20	0,05	0,13
Період обороту загального капіталу, днів	690	498	467	400	-192,02	-31,26	-67,29
Коефіцієнт оборотності оборотних (мобільних) засобів, оборотів	1,13	2,11	3,75	4,82	0,97	1,65	1,06
Тривалість одного обороту оборотних засобів, днів	322	173	97	76	-148,83	-75,94	-21,44
Коефіцієнт оборотності виробничих і товарних запасів, оборотів	2,96	3,48	4,26	7,42	0,52	0,78	3,16
Тривалість одного обороту виробничих і товарних запасів, днів	123	105	86	49	-18,26	-19,29	-36,50
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, оборотів	20,77	21,23	20,25	23,52	0,46	-0,98	3,27
Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості, днів	18	17	18	16	-0,38	0,84	-2,51
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, оборотів	5,01	6,47	5,49	5,66	1,46	-0,98	0,18
Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості, днів	73	56	67	64	-16,48	10,12	-2,06
Коефіцієнт оборотності грошових коштів, оборотів	72,84	104,97	161,11	330,24	32,13	56,14	169,13
Тривалість одного обороту грошових коштів, днів	5	3	2	1	-1,53	-1,21	-1,16
Фондовіддача	0,65	0,94	1,01	1,15	0,29	0,08	0,14

Зростання фондовіддачі з 0,65 до 1,15 також є свідченням інтенсифікації виробництва і покращення ділової активності.

Отже, можна зробити висновок, що у 2016-2019 рр. ділова активність ПрАТ «Оболонь» в розрізі операційної і інвестиційної діяльності зростає з позитивними змінами у частині оборотності сукупного капіталу, оборотних засобів, запасів, грошових коштів та фондовіддачі.

Отже, проведений нами фінансовий аналіз ПрАТ «Оболонь» за період з 2016 по 2019 рр. показав, що оцінені показники (ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та ділової активності) відхиляються від нормативних значень. Фінансова стійкість підприємства порушена за рахунок недостатності власного капіталу та, відповідно, фінансової незалежності, фінансової стабільності та відсутності власного оборотного капіталу; ліквідність та платоспроможність порушена за рахунок недостатності оборотних активів та грошових коштів та, відповідно, абсолютної, термінової та загальної ліквідності.

2.3. Аналіз прибутковості підприємства

Прибутковість підприємства характеризують два показники: прибуток та рентабельність. Проведемо аналіз прибутковості ПрАТ «Оболонь» у наведеній послідовності: аналіз прибутку та аналіз рентабельності.

Головним результатом діяльності ПрАТ «Оболонь» є чистий фінансовий результат, що визначається додатним (чистий прибуток) чи від'ємним (чистий збиток). Як видно з рис. 2.1 та табл. 2.9 для підприємства одночасно характерні були і прибутки, і збитки.

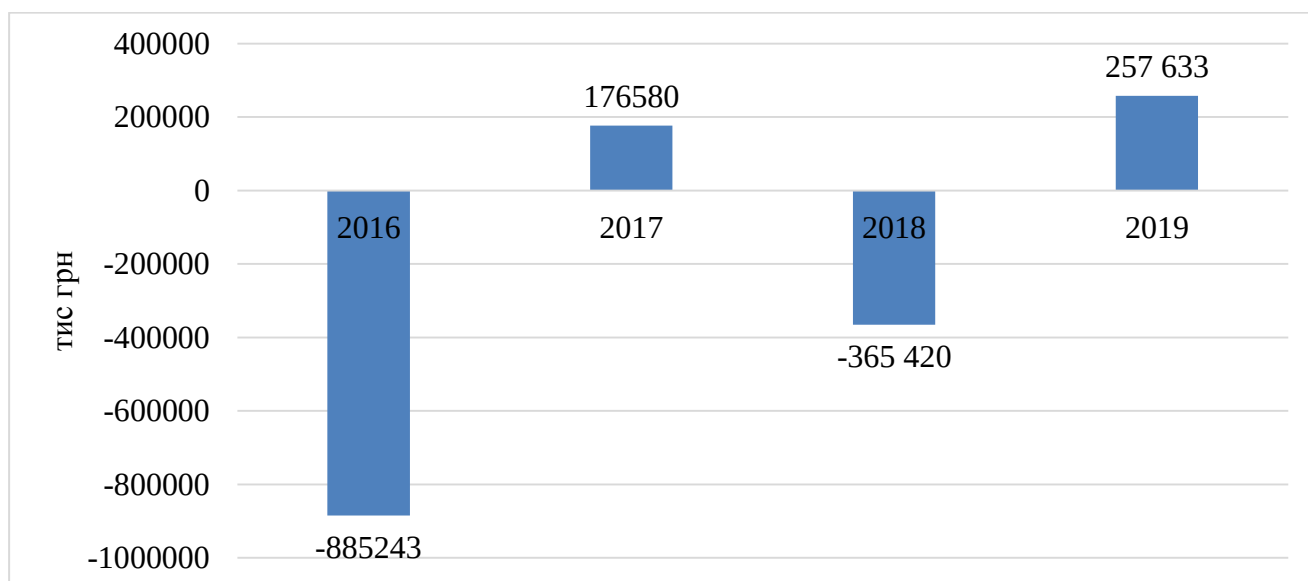

Рис. 2.1. Чистий фінансовий результат ПрАТ «Оболонь», тис грн

Таблиця 2.9

Аналіз динаміки видів прибутку (збитку) ПрАТ «Оболонь» у 2016-2019 рр.

Показники	Роки				Абсолютне відхилення, тис грн			Відносне відхилення, %		
	2016	2017	2018	2019	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019
Валовий прибуток	1019414	1398064	786 394	1 188 315	378650	-611670	401921	37,14	-43,75	51,11
Фінансовий результат від операційної діяльності:										
прибуток		49482		219 688						
збиток	-234031		-128 200		283513	-177 682	347 888	-121,14	-359,08	-271,36
Фінансовий результат до оподаткування:										
прибуток		220797		144 591						
збиток	-910052		-325 802		1130849	-546 599	470 393	-124,26	-247,56	-144,38
Чистий фінансовий результат:										
прибуток		176580		257 633						
збиток	-885243		-365 420		1061823	-542 000	623 053	-119,95	-306,94	-170,50
Сукупний дохід	352151	177242	-368 322	253 552	-174909	-545564	621874	-49,67	-307,81	-168,84

У 2016 р. підприємство отримало максимальний збиток, що стало наслідком збитковості операційної діяльності у розмірі 234031 тис грн, а також фінансових та інших витрат. У 2018 р. підприємство також мало збитки від операційної діяльності у розмірі 128 200 тис грн, що продукувало загальний збиток підприємства. На основі аналізу Звітів про фінансові результати можна зробити висновок, що чистий прибуток найбільше чутливий до результатів операційної діяльності та загальний збиток був отриманий у роки, коли збитковою була операційна діяльність.

З табл. 2.9 видно, що виробнича діяльність ПрАТ «Оболонь» призводить до нарощення прибутку (2016 р. – 1019414 тис грн, 1398064 тис грн, 786 394 тис грн, 1 188 315 тис грн.), а до втрат призводять інші операції, пов'язані зі збутом, загальним управлінням підприємством і обслуговуванням виробництва, фінансовою та інвестиційною діяльністю.

Сукупний дохід вдрізнявся від чистого фінансового результату у 2016 р. на 1507214 тис грн за рахунок дооцінки необоротних активів та вдалося досягти додатного значення у розмірі 352151 тис грн проти чистого збитку у розмірі 885243 тис грн.

Особливості забезпечення прибутковості ПрАТ «Оболонь» у 2016-2019 рр.: валовий прибуток у всіх досліджуваних роках, що свідчить про достатність чистого доходу від реалізації продукції для покриття собівартості продукції; дуже обтяжливі адміністративні витрати, витрати на збут та фінансові витрати.

Аналіз рівня прибутковості (рентабельності) та причин її зміни має важливе значення для виявлення резервів підвищення ефективності діяльності підприємства. Тому проведемо аналіз показників прибутковості (рентабельності) ПрАТ «Оболонь» за підходом К.В. Багацької, Т.А. Говорушко, О.О. Шеремета [35].

З табл. 2.10 видно, що ефективність діяльності ПрАТ «Оболонь» коливалася та була забезпечена лише у 2017 р. та 2019 р., коли формувався чистий прибуток.

Аналіз рентабельності ПрАТ «Оболонь»

Показник	Роки				Абсолютне відхилення		
	2016	2017	2018	2019	2017-2016	2018-2017	2019-2018
<i>1. Витратні показники рентабельності</i>							
Рентабельність продукції за валовим прибутком	0,31	0,39	0,18	0,28	0,08	-0,21	0,09
Рентабельність операційної діяльності	-0,05	0,01	-0,02	0,04	0,06	-0,03	0,07
Рентабельність звичайної (господарської) діяльності	-0,17	0,04	-0,06	0,03	0,21	-0,10	0,08
<i>2. Доходні показники рентабельності</i>							
Валова рентабельність продажу (реалізації)	0,29	0,28	0,15	0,22	-0,01	-0,13	0,06
Операційна рентабельність продажу (операційна маржа)	-0,26	0,04	-0,06	0,03	0,30	-0,11	0,09
Чиста рентабельність продажу (реалізації):	-0,25	0,04	-0,07	0,05	0,29	-0,11	0,12
<i>3. Ресурсні показники рентабельності</i>							
Економічна рентабельність капіталу (рентабельність активів)	-0,13	0,03	-0,06	0,04	0,16	-0,09	0,10
Фінансова рентабельність (Рентабельність власного капіталу)	-0,38	0,07	-0,18	0,11	0,45	-0,25	0,29
Рентабельність оборотних активів	-0,28	0,11	-0,33	0,22	0,40	-0,44	0,55
Рентабельність виробництва (рентабельність основних засобів)	-0,16	0,03	-0,08	0,06	0,20	-0,11	0,13

Значення витратних показників рентабельності ПрАТ «Оболонь» свідчить про зменшення ефективності виробництва (на що вказує збільшення валової рентабельності продукції) у 2018 р. до 18% проти 31-39% у 2016-2017 рр. Операційна діяльність була прибутковою у 2017 р. та 2019 р. на рівні 1% та 4%, відповідно, що вказує на низький рівень прибутковості або збитковості у 2016 р. та 2018 р. Таким чином, варто відмітити несуттєвості можливості підприємства забезпечити ефективне використання коштів, авансованих у витрати операційної діяльності.

Динаміка доходних показників рентабельності ПрАТ «Оболонь» свідчить про зниження ефективності продажу продукції у 2018-2019 рр. проти 2016-

2017 рр. Операційна маржа показує величину операційного прибутку, що припадає на одну гривню проданої продукції. Цей показник є дуже важливим, оскільки відображає ефективність операційної діяльності підприємства, тобто у 2016 р. ПрАТ «Оболонь» на 1 грн проданої продукції формувало 0,26 грн збитків, 2018 р. – 0,06 грн збитків. Значення операційної маржі у 2017 р. та 2019 р. було позитивним за умови 0,04 грн та 0,03 грн

Ресурсні показники рентабельності також мали у 2016 р. та 2018 р. негативні значення, що свідчить про неефективне використання активів, власного капіталу, оборотних та основних засобів.

На нашу думку, основним недоліком забезпечення прибутковості ПрАТ «Оболонь» є відсутність єдиної тенденції забезпечення прибутковості та можливості формувати позитивний чистий фінансовий результат. Головною причиною збитковості у 2016 р. та 2018 р. є недостатньо ефективна операційна діяльність підприємства, що виявляється у надмірному розмірі адміністративних витрат та інших операційних витрат. Посилюється неефективна операційна діяльність ПрАТ «Оболонь» фінансовими витратами та іншими витратами.

Проаналізуємо вплив факторів на економічну рентабельність ПрАТ «Оболонь» у 2016-2019 рр. Оскільки формула Дюпона (формула 2.1) – це мультиплікативна модель, то факторний аналіз може бути проведений за допомогою методу абсолютних різниць.

$$P_e = \frac{ЧП}{ВБ} = \frac{ЧП}{ЧД} \times \frac{ЧД}{ВБ} = P_{\text{прод}} \times K_{\text{обА}} \quad (2.1)$$

де P_e – економічна рентабельність капіталу (ROA), ЧП – чистий прибуток (для ПрАТ «Оболонь» у 2016 р. та 2018 р. – чистий збиток), ВБ – валюта балансу, ЧД – чистий дохід від реалізації продукції.

Далі проведемо факторний аналіз економічної рентабельності (прибутковості) підприємства ПрАТ «Оболонь», його результати наведені в табл. 2.11. Відповідно до проведених розрахунків у 2017 р. досягти прибутковості діяльності вдалося за рахунок підвищення рентабельності продажу ($\Delta P_{\text{прод}} = 0,15$) та оборотності активів ($\Delta K_{\text{оА}} = 0,01$).

Факторний аналіз прибутковості ПрАТ «Оболонь»

Показник	Роки				Абсолютне відхилення		
	2016	2017	2018	2019	2017-2016	2018-2017	2019-2018
Рентабельність активів (ROA)	-0,13	0,03	-0,06	0,04	0,16	-0,09	0,10
Рентабельність продажу (R_{prod})	-0,25	0,04	-0,07	0,05	0,29	-0,11	0,12
Оборотність активів (K_{oa})	0,53	0,72	0,83	0,93	0,19	0,11	0,10
Розрахунок факторів впливу	Методика розрахунку				Значення		
Вплив зміни рентабельності продажу на ROA	-	$0,53 \times 0,29$	$0,72 \times -0,11$	$0,83 \times 0,12$	0,15	-0,08	0,10
Вплив зміни оборотності активів на ROA	-	$0,04 \times 0,19$	$-0,07 \times 0,11$	$0,05 \times 0,10$	0,01	-0,01	0,00

З табл. 2.11 випливає, що зменшення рентабельності активів у 2018 р. на 0,09 було спричинено негативною дією фактору рентабельності продажу ($\Delta ROA_{R_{prod}} = -0,08$) та зменшення оборотності активів ($\Delta ROA_{K_{oa}} = -0,01$). Зміна оборотності загального капіталу не мала вплив на прибутковість у 2019 р., тому основним фактором забезпечення прибутковості стало підвищення рентабельності продажу. Таким чином, позитивний вплив фактору оборотності є менш вагомим, ніж позитивний вплив фактору рентабельності продажу, тому завдяки прискоренню обертання загальної величини капіталу вдалося частково компенсувати негативний вплив зменшення рентабельності продажу. Звідси випливає, що для забезпечення прибутковості та збільшення економічної рентабельності підприємства ПрАТ «Оболонь» необхідно звернути увагу на підвищення оборотності активів.

Проаналізуємо вплив факторів на зміну рентабельності власного капіталу ПрАТ «Оболонь» (табл. 2.12). Найбільш комплексно враховує фактори впливу на рентабельність власного капіталу модифіковане рівняння Дюпона, що складається вже з 5 факторів:

$$ROE = \frac{ЧП}{ПР_{ЗВ}} \times \frac{ПР_{ЗВ}}{ПР_{ОП}} \times \frac{ПР_{ОП}}{ЧД} \times \frac{ЧД}{ВБ} \times \frac{ВБ}{ВК} \quad (2.2)$$

де ROE – рентабельність власного капіталу, ЧП – чистий прибуток (для ПрАТ «Оболонь» у 2016 р. та 2018 р. – чистий збиток), $PR_{зв}$ – прибуток від звичайної діяльності до оподаткування, $PR_{оп}$ – прибуток від операційної діяльності, ЧД – чистий дохід від реалізації продукції, ВБ – валюта балансу, ВК – власний капітал.

Таблиця 2.12

Факторний аналіз прибутковості власного капіталу ПрАТ «Оболонь»

Показник	Роки				Абсолютне відхилення		
	2016	2017	2018	2019	2017-2016	2018-2017	2019-2018
Рентабельність власного капіталу (ROE)	-0,38	0,07	-0,18	0,11	0,45	-0,25	0,29
Рентабельність продажу (P_{prod})	-0,25	0,04	-0,07	0,05	0,29	-0,11	0,12
Оборотність активів (K_{oa})	0,53	0,72	0,83	0,93	0,19	0,11	0,10
Коефіцієнт структури капіталу ($K_{фл}$)	2,87	2,76	2,93	2,51	-0,12	0,18	-0,43
Розрахунок факторів впливу	Методика розрахунку				Значення		
Вплив зміни рентабельності продажу на ROE		$0,29 \times 0,53$ $\times 2,87$	$-0,11 \times 0,72$ $\times 2,76$	$0,12 \times 0,83$ $\times 2,93$	0,44	-0,21	0,29
Вплив зміни оборотності активів на ROE		$0,04 \times 0,19$ $\times 2,87$	$-0,07 \times 0,11$ $\times 2,76$	$0,05 \times 0,10$ $\times 2,93$	0,02	-0,02	0,01
Вплив зміни структури капіталу на ROE		$0,04 \times 0,72$ $\times -0,12$	$-0,07 \times 0,83$ $\times 0,18$	$0,05 \times 0,93$ $\times -0,43$	0,00	-0,01	-0,02

Як видно з табл. 2.12, зміна рентабельності власного капіталу на 0,45 в.п. у 2017 р. в напрямі збільшення була спричинена переважно позитивним впливом зміни рентабельності продаж ($\Delta ROE_{P_{prod}} = 0,44$), лише частково – позитивним впливом зміни оборотності активів ($\Delta ROE_{K_{oa}} = 0,02$). Зміна структури капіталу у 2016 р. не мала впливу на рентабельність власного капіталу. У 2018-2019 рр. визначальний вплив на зміну рентабельності власного капіталу ПрАТ «Оболонь» мала зміна рентабельності продажу.

Таким чином, аналіз факторів впливу на економічну і фінансову рентабельність підприємства показав, що ключовим фактором, який чинить

найбільший вплив на прибутковість (збитковість) ПрАТ «Оболонь» є рентабельність продажу, тому управлінські дії, спрямовані на її зростання, максимально позитивно вплинуть на показники рентабельності.

Висновки до розділу 2.

1.ПрАТ «Оболонь» є національним виробником пива в Україні зі стовідсотковим українським капіталом. Окрім позицій на пивному ринку, ПрАТ «Оболонь» має різноманітний портфель безалкогольної продукції. Основними ринками збуту продукції корпорації є Україна, Молдова, Білорусь та країни Прибалтії. Галузь характеризується жорсткою конкуренцією та великим ступенем впливу цінового фактору на прийняття рішення про покупку. Основні види сировини: ячмінь, цукор, хміль, рисова січка, кукурудзяна крупа, солод. Сировина придбається як у виробників на ринку України так і за кордоном. Основною сферою діяльності компанії є виробництво різних напоїв, але окрім них компанія вирішила вийти на ринок снєків, представивши в 2013 році різні сухарики і снєки під торговою маркою «Оболонські». Дані продукти стали популярними тому виробляються і сьогодні.

2. Впродовж 2016-2019 років відбувається незначне зростання капіталу підприємства. Зростання капіталу відбулося за рахунок зростання нерозподіленого прибутку. У структурі поточної кредиторської заборгованості зменшились заборгованості за товари, роботи та послуги, за розрахунками з бюджетом. Показники ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та ділової активності відхиляються від нормативних значень. Фінансова стійкість підприємства порушена за рахунок недостатності власного капіталу та, відповідно, фінансової незалежності, фінансової стабільності та відсутності власного оборотного капіталу; ліквідність та платоспроможність порушена за рахунок недостатності оборотних активів та грошових коштів та, відповідно, абсолютної, терміновоб та загальної ліквідності.

3. Основним недоліком забезпечення прибутковості ПрАТ «Оболонь» є відсутність єдиної тенденції забезпечення прибутковості та можливості формувати позитивний чистий фінансовий результат. У 2016 р. підприємство отримало максимальний збиток, що стало наслідком збитковості операційної діяльності у розмірі 234031 тис грн, а також фінансових та інших витрат. У 2018 р. підприємство також мало збитки від операційної діяльності, що продукувало загальний збиток підприємства. Головною причиною збитковості у 2016 р. та 2018 р. є недостатньо ефективна операційна діяльність підприємства, що виявляється у надмірному розмірі адміністративних витрат та інших операційних витрат. Посилюється неефективна операційна діяльність ПрАТ «Оболонь» фінансовими витратами та іншими витратами. Аналіз факторів впливу на економічну і фінансову рентабельність підприємства показав, що ключовим фактором, який чинить найбільший вплив на прибутковість (збитковість) є рентабельність продажу, тому управлінські дії, спрямовані на її зростання, максимально позитивно вплинуть на показники рентабельності.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Резерви збільшення доходів підприємства

Формування доходів ПрАТ «Оболонь» має свою специфіку та відрізняється від загальної схеми формування доходів підприємства (рис. 3.1). Так, загальний дохід ПрАТ «Оболонь» становлять доходи від реалізації пива, безалкогольних та слабоалкогольних напоїв, мінеральної води на внутрішньому та зовнішньому ринках, доходи від оренди, доходи від реалізації запасів, інші операційні доходи. Потенційно підприємство може отримувати дивіденти оскільки володіє пакетами акцій акціонерних товариств, проте у 2016-2019 рр. підприємство не отримувало жодного дивідендного доходу (рис. 3.1).

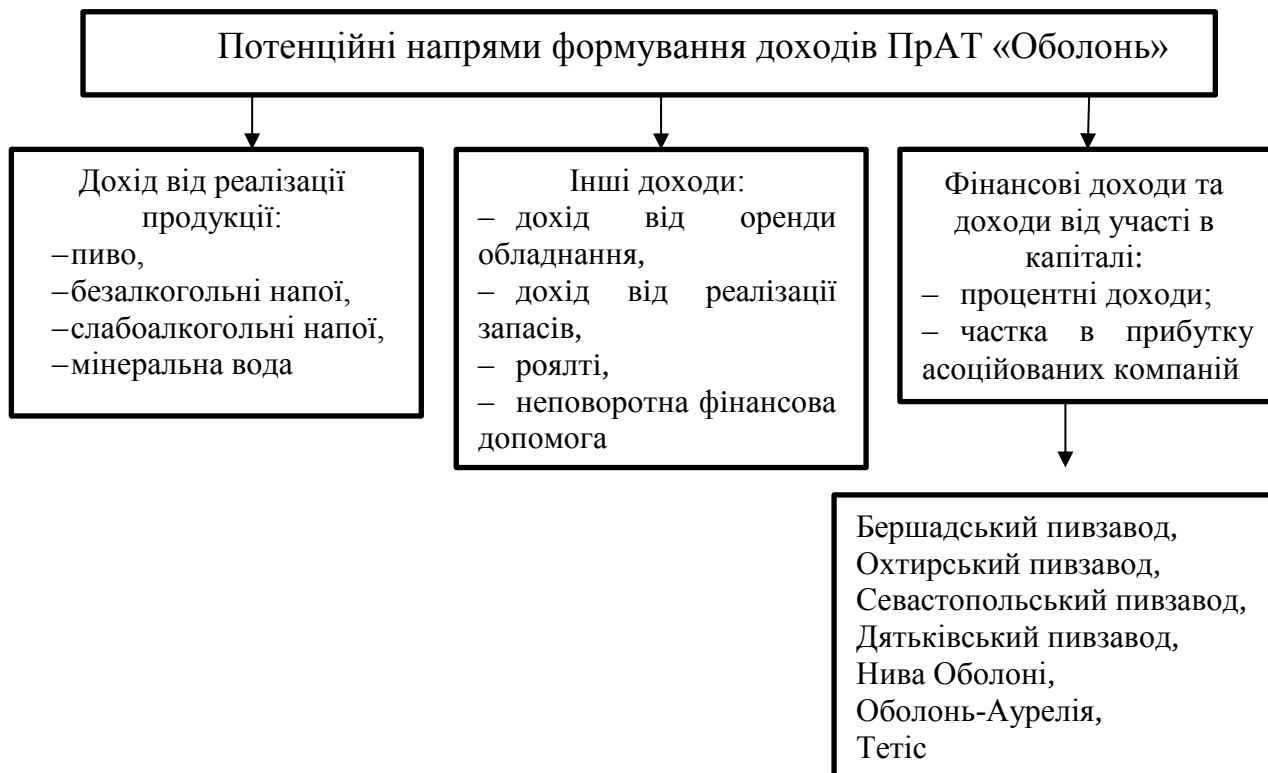

Рис. 3.1. Схема формування доходів ПрАТ «Оболонь»

Резерви збільшення доходів ПрАТ «Оболонь», у першу чергу, варто досліджувати через оптимізацію асортименту продукції. Результативними ознаками оцінки діяльності підприємства можна обрати валовий прибуток від реалізації товарів, робіт, послуг – продажу алкогольних та безалкогольних напоїв. Впливовими факторами при цьому є показники доходів та витрат. У процесі постановки даної задачі також враховуємо мінімальні та максимальні значення вартості виробленої продукції за вказаного рівня цін.

Джерелом моделювання є інформаційна база показників діяльності ПрАТ «Оболонь», дані відкритих інтернет-ресурсів, які наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Показники реалізації продукції ПрАТ «Оболонь»

	Чистий дохід (виручка) від реалізації		Собівартість реалізованої продукції		Валовий прибуток, тис грн	Рентабе- льність, %
	тис грн	%	тис грн	%		
1	2	3	4	5	6	7
<i>Пиво, в тому числі:</i>	3 156 513	100,00	2367385	100,00	0,25	33,33
Оболонь	864885	27,4	669970	28,3	0,23	29,09
Zibert	520825	16,5	392986	16,6	0,25	32,53
BeerMix	388251	12,3	324332	13,7	0,16	19,71
Hardmix	429286	13,6	312495	13,2	0,27	37,37
Жигулівське	372469	11,8	243841	10,3	0,35	52,75
Десант	236738	7,5	210697	8,9	0,11	12,36
Інше	344060	10,9	213065	9,0	0,38	61,48
<i>Безалкогольні напої, в тому числі:</i>	806 287	100	628904	100	0,22	28,21
Живчик	195928	24,3	161628	25,7	0,18	21,22
Smart Cola	99980	12,4	86160	13,7	0,14	16,04
Lemonissimo Lemonata	91110	11,3	71695	11,4	0,21	27,08
Квас "Старокиївський"	141907	17,6	118863	18,9	0,16	19,39
Інше	277363	34,4	190558	30,3	0,31	45,55
<i>Слабоалкогольні напої, в тому числі:</i>	517 393	100,00	460480	100,00	0,11	12,36
Класична серія (Ром Кола, Бренді Кола, Джин Тонік, Водка Лайм, Orange Spritz)	232827	45,00	217346	47,2	0,07	7,12
Енергетичні напої	284566	55,00	243133	52,8	0,15	17,04
<i>Мінеральна та питна вода, в тому числі:</i>	352 398	100	298565	100	0,15	18,03
Оболонська	211791	60,1	177103	59,3	0,16	19,59
Прозора	45107	12,8	38228	12,8	0,15	17,99
Збручанська 77	44050	12,5	40020	13,4	0,09	10,07

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4	5	6	7
Аквабаланс	51450	14,6	43305	14,5	0,16	18,81
<i>Інша реалізація, в тому числі:</i>	<i>354 824</i>	<i>100</i>	<i>328714</i>	<i>100</i>	<i>0,07</i>	<i>7,94</i>
Солод	83384	23,5	64428	19,6	0,23	29,42
Пивна дробина	12174	14,6	7345	11,4	0,40	65,75
Бандажна стрічка	1607	13,2	1219	16,6	0,24	31,80
ПЕТф-преформа	317	19,7	267	21,9	0,16	18,56
Ящик	92	29	81	30,5	0,11	12,73

За даними табл. 3.1 можна стверджувати про неоднорідність продукції підприємства за рівнем прибутковості. По-перше, валовий прибуток на 1 грн чистого доходу від реалізації продукції становить 0,22 грн з варіюванням від 0,07 грн (Ром Кола, Бренді Кола, Джин Тонік, Водка Лайм, Orange Spritz) до 0,40 грн (пивна дробина).

По-друге, сукупність слід вважати однорідною та найбільша кількість продукції перебуває саму у межах інтервалу 0,1-0,2 грн, проте резервами збільшення чистого доходу від реалізації та підвищення загального рівня рентабельності підприємства є перегляд асортиментної політики за групами продукції з низькою прибутковістю: пиво «Десант» (12,36%), Ром Кола, Бренді Кола, Джин Тонік, Водка Лайм, Orange Spritz (7,12%), вода «Збручанська 77» (10,07%).

Стратегічним напрямом розвитку ПрАТ «Оболонь» є збільшення виробництва та реалізації алкогольних та безалкогольних напоїв з високим рівнем рентабельності: пивна дробина (65,75%), пиво «Жигулівське» (52,75%), Hardmix (37,37%), Zibert (32,53%), пиво «Оболонь» (29,09%), Lemonissimo Lemonata (27,08%), Живчик (21,22%). Від виробництва води «Збручанська 77», енергетичних напоїв, пива «Десант», Smart Cola, напоїв Ром Кола, Бренді Кола, Джин Тонік, Водка Лайм, Orange Spritz в середньостроковому періоді рекомендовано відмовитися, оскільки рівень рентабельності мінімальний.

Такі висновки є попередніми та враховують лише собівартість з сукупності всіх операційних витрат. Розподілимо інші операційні витрати у розмірі 1031308 тис грн (адміністративні витрати – 337100 тис грн, витрати на

збут – 661989 тис грн, інші операційні витрати – 32219 тис грн) пропорційно собівартості реалізованої продукції.

Таблиця 3.2

**Показники прибутковості реалізації продукції ПрАТ «Оболонь» для
розробки оптимізації асортименту**

	Чистий дохід (виручка) від реалізації, тис грн	Собівартість реалізованої продукції		Операційні витрати, тис грн	Валовий прибуток, тис грн	Рентабе- льність, %
		тис грн	%			
<i>Пиво</i>	3 156 513	2367385	55,34	570734	0,07	7,43
Оболонь	864 885	669970	15,66	161518	0,04	4,02
Zibert	520 825	392986	9,19	94742	0,06	6,79
BeerMix	388 251	324332	7,58	78191	-0,04	-3,55
Hardmix	429 286	312495	7,30	75337	0,10	10,69
Жигулівське	372 469	243841	5,70	58786	0,19	23,08
Десант	236 738	210697	4,93	50795	-0,10	-9,47
Інше	344 060	213065	4,98	51366	0,23	30,11
<i>Безалкогольні напої</i>	806 287	628904	14,70	151617	0,03	3,30
Живчик	195 928	161628	3,78	38966	-0,02	-2,33
Smart Cola	99 980	86160	2,01	20772	-0,07	-6,50
Lemonissimo Lemonata	91 110	71695	1,68	17284	0,02	2,39
Квас «Старокиївський»	141 907	118863	2,78	28656	-0,04	-3,80
Інше	277 363	190558	4,45	45940	0,15	17,28
<i>Слабоалкогольні напої</i>	517 393	460480	10,76	111013	-0,10	-9,47
Ром Кола, Бренді Кола, Джин Тонік, Водка Лайм, Orange Sprit	232 827	217346	5,08	52398	-0,16	-13,69
Енергетичні напої	284 566	243133	5,68	58615	-0,06	-5,69
<i>Мінеральна та питна вода</i>	352 398	298565	6,98	71979	-0,05	-4,90
Оболонська	211 791	177103	4,14	42696	-0,04	-3,64
Прозора	45 107	38228	0,89	9216	-0,05	-4,93
Збручанська 77	44 050	40020	0,94	9648	-0,13	-11,31
Аквабаланс	51 450	43305	1,01	10440	-0,04	-4,27
<i>Інша реалізація</i>	354 824	328714	7,68	79247	-0,15	-13,03
Солод	83 384	64428	1,51	15532	0,04	4,28
Пивна дробина	12 174	7345	0,17	1771	0,25	33,55
Бандажна стрічка	1 607	1219	0,03	294	0,06	6,20
ПЕТф-преформа	317	267	0,01	64	-0,05	-4,47
Ящик	92	81	0,00	20	-0,10	-9,17

За даними табл. 3.2 варто відмітити збитковість виготовлення такої продукції як пиво «Десант», пиво «BeerMix», «Живчик», Smart Cola, квас «Старокиївський», Ром Кола, Бренді Кола, Джин Тонік, Водка Лайм, Orange Spritz, всі мінеральні води.

На основі проведених розрахунків можемо сформуванати пріоритети формування доходів ПрАТ «Оболонь» у наступних періодах за умови випуску тієї продукції, що забезпечує найвищий рівень операційного прибутку (рис. 3.2).

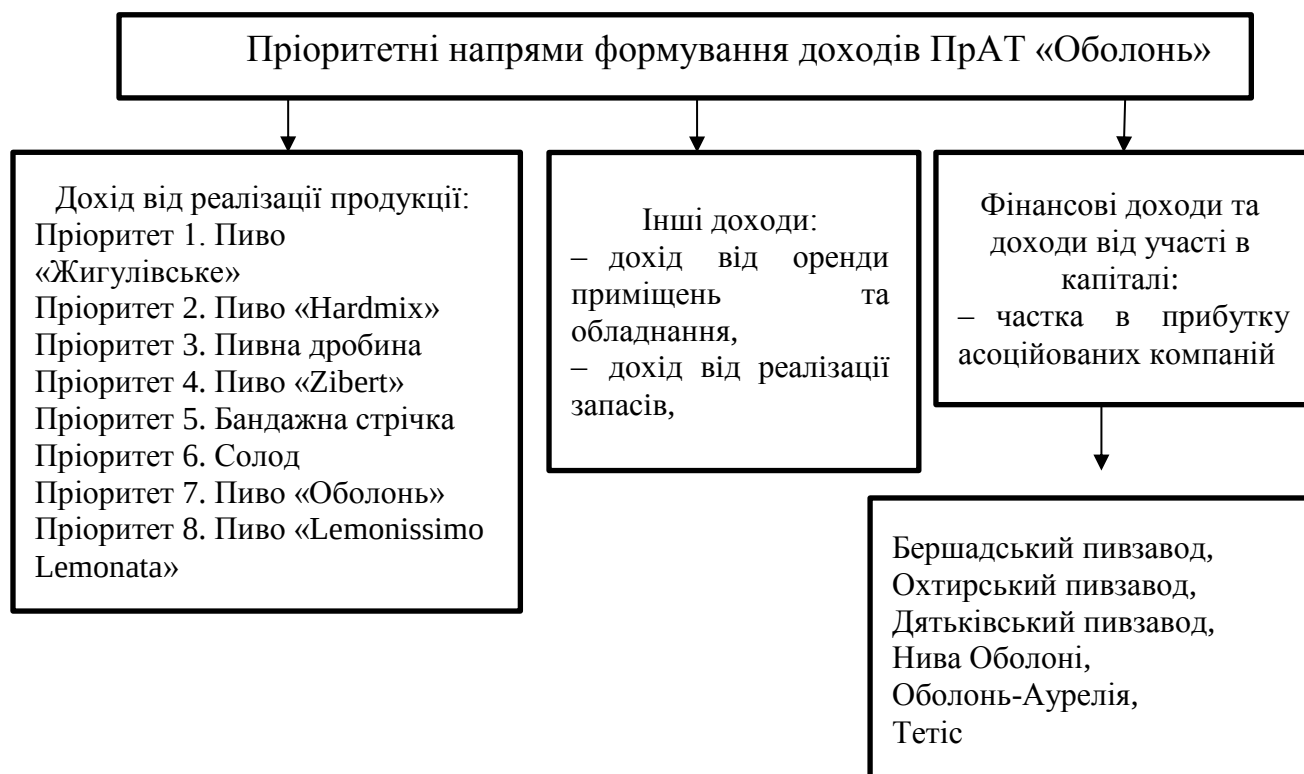

Рис. 3.2. Пріоритетні напрями формування доходів ПрАТ «Оболонь»

Резервом росту прибутку промислових підприємств є підвищення якості продукції, що виробляється, і ліквідація втрат від браку. Проблема якості продукції в ряді галузей промисловості пов'язана із підвищенням надійності і тривалості використання виробів. Багато підприємств випускають продукцію з гарантією. Практика показує, що деякі підприємства забезпечують гарантований строк служби виробів за рахунок оплати витрат по передчасному ремонту бракованої продукції, реалізованої споживачу в майстернях гарантійного ремонту. Це призводить до зниження якості продукції і збільшенню її собівартості, так як в плановій собівартості вже передбачені витрати на

гарантійний ремонт, що наносить як моральний, так і матеріальний збиток і покупцю і виробнику. Тому керівництву ПрАТ «Оболонь» слід направити свої зусилля на покращення якості своєї продукції.

Підвищення прибутку може відбутися також за рахунок підвищення продуктивності праці. З ростом продуктивності праці знижуються витрати праці в розрахунку на одиницю продукції, а отже, зменшується і питома вага заробітної плати в структурі собівартості. Для цього ПрАТ «Оболонь» повинне активно використовувати різноманітні мотиваційні засоби: перевести якомога більше працівників на відрядну форму оплати праці, працівникам погодинної форми у більшому розмірі оплачувати роботу в понад урочний час, забезпечувати доставку працівників на роботу та з роботи за узгодженими маршрутами, надавати матеріальну допомогу працівникам з нагоди ювілейних та інших визначних дат. Враховуючи специфіку роботи слід також проводити профілактичне оздоровлення та медичне обстеження працівників за рахунок підприємства, організовувати санаторно-курортне лікування для працюючих та інвалідів праці.

Важливе значення в боротьбі за зниження собівартості та підвищення прибутку має дотримання найсуворішого режиму економії на всіх ділянках виробничо-господарської діяльності підприємства. Послідовне здійснення на підприємствах режиму економії виявляється насамперед у зменшенні витрат матеріальних ресурсів на одиницю продукції, скороченні витрат по обслуговуванню виробництва і керуванню й інших непродуктивних витрат. Керівництву ПрАТ «Оболонь» повинно ввести правило для того, щоб проводити інвентаризацію запасів і обладнання з метою виявлення надлишків. Ці надлишки необхідно продавати за ринковими цінами.

Одним з резервів збільшення прибутку промислових підприємств є більш повне використання вторинних ресурсів та попутних продуктів. ПрАТ «Оболонь» може використовувати вторинну сировину в загальному обсязі матеріальних ресурсів, використовуваних у господарстві країни, значно зростає.

Резервом збільшення прибутку суб'єктів господарювання є ліквідація невикористаних виплат по заробітній платі, по оплаті цілоденних простоїв і часів внутрішньо змінного простою, доплат за працю в додатковий час, ліквідація невикористаних витрат і втрат у складі витрат на обслуговування підрозділів виробництва і управління.

Також важливу роль в підвищенні прибутку відведена маркетингу. Практика світової торгівлі показала, що багато видів нових виробів не знаходять свого покупця на ринку без вправної організації маркетингу. Тому в цих умовах господарювання ПрАТ «Оболонь» слід більше уваги приділяти маркетингу.

Отже, потенційними напрямками формування доходів ПрАТ «Оболонь» визначено: дохід від реалізації продукції зі збільшення виробництва та реалізації алкогольних та безалкогольних напоїв з високим рівнем рентабельності (пивна дробина, пиво «Жигулівське», Hardmix, Zibert, Оболонь, Lemonissimo Lemonata, Живчик); від виробництва води «Збручанська 77», енергетичних напоїв, пива «Десант», Smart Cola, напоїв Ром Кола, Бренді Кола, Джин Тонік, Водка Лайм, Orange Spritz в середньостроковому періоді рекомендовано відмовитися, оскільки рівень рентабельності мінімальний.

3.2. Шляхи оптимізації витрат підприємства

Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу, за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками, за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Витрати доцільно оптимізувати в поточному та стратегічному аспектах.

Під поточними витратами зазвичай розуміють витрати підприємства, пов'язані безпосередньо з виконанням підприємством своєї основної функції – виготовлення продукції. До поточних витрат відносять витрати на придбання сировини, основних та допоміжних матеріалів, оплату праці, загальновиробничі й

інші накладні витрати. Поточні витрати здійснюються як у натуральній, так і в грошовій формах. Але для оцінювання результатів діяльності підприємства вирішальною є грошова оцінка витрат, оскільки лише вона адекватно виражає собівартість виготовленої продукції [36, с. 119].

Для прийняття ефективних рішень щодо витрат підприємства необхідна розгорнута й достовірна інформація про його звичайну діяльність. При цьому важливим аспектом є оперативність даних, оскільки своєчасний вплив на рівень виробничих витрат і формування собівартості продукції можливий тільки за таких умов організації обліку, за яких всі причини змін собівартості розкриваються не тільки шляхом аналізу поточних витрат, але й у процесі стратегічної господарської діяльності на підставі первинної документації, облікових записів та обраної стратегії управління витратами. Тому управління витратами потребує постійного вдосконалення для підвищення ефективності господарювання і, як наслідок у стратегічному аспекті, – для збільшення конкурентоспроможності підприємства.

Управління витратами – це система цілеспрямованого впливу на склад, структуру й поведінку витрат та їх чинники на всіх етапах формування й розподілу витрат, що ґрунтується на використанні економічних законів, для підвищення ефективності діяльності підприємства на базі оптимізації рівня витрат, забезпечення його конкурентоспроможності на ринку та досягнення стратегічної мети й поточних завдань його розвитку. Тому основним завданням управління витратами є пошук найефективнішого способу використання наявних ресурсів, а саме – оптимізація витрат.

Процес оптимізації діяльності підприємства в частині витрат - це шляхи пошуку найефективніших методів господарювання, за яких підприємство отримувало б максимальний ефект з мінімальними витратами. Оптимізація витрат – це безперервний процес планування, обліку, аналізу й контролю витрат, а також прийняття рішень щодо подальшої економічної стратегії й політики підприємства з використанням інструментів мотивації працівників на всіх рівнях сформованої організаційної структури, у якій планування здійснюється з метою

визначення необхідного рівня витрат для забезпечення ефективної роботи підприємства, а також обчислення прибутку, який буде отримано за певного рівня та структури витрат. При цьому облік передбачає спостереження, ідентифікацію вимірювання та реєстрацію фактів витрачання ресурсів у процесі господарської діяльності підприємства; всебічний аналіз виконується з метою визначення ступеня раціональності витрат та оцінки впливу відповідних факторів на їх рівень; організація та контроль полягають у визначенні місць формування витрат і центрів відповідальності з метою відслідковування причин відхилень та виявлення відповідальних за це осіб, а прийняття рішень у сфері витрат здійснюється з метою обґрунтування доцільності виробництва окремих видів продукції, вибору техніки та технології виробництва, формування оптимального товарного асортименту підприємства тощо [37].

Сучасні методи оптимізації виробничих витрат мають бути простими у використанні, доступними, гнучкими, надавати необхідну для прийняття управлінських рішень інформацію в оперативному порядку.

З урахуванням наведених особливостей після проведення комплексного аналізу підходів щодо сучасних напрямів оптимізації витрат ПрАТ «Оболонь» у теперішніх умовах доцільними є такі напрямки їх оптимізації:

1) налагодження системи управління витратами на підприємстві за рахунок скорочення управлінського апарату, підвищення ефективності його діяльності та організації детального обліку витрат. Організація та деталізація витрат дозволять фахівцям виявляти, де саме можна скоротити поточні витрати, а де доцільні й перевитрати в стратегічному аспекті;

2) оптимізація витрат на оплату праці працівників. Цей базовий елемент витрат можна оптимізувати шляхом підвищення продуктивності праці за рахунок автоматизації процесів виробництва й реалізації, вдосконалення організації праці та покращення використання робочого часу. Автоматизація передбачає нові розробки, модернізацію або повну заміну обладнання, тобто оптимізацію витрат інвестиційної діяльності;

- 3) впровадження в діяльність підприємства сучасних більш ефективних економічних методів управління виробництвом, вдосконалення системи ціноутворення на підприємстві та фінансового механізму підприємства;
- 4) оптимізація чисельності працівників на підприємстві;
- 5) побудова ефективної системи мотивації персоналу підприємства;
- 6) оптимізація собівартості продукції через впорядкування й організацію процесу закупівлі виробничих запасів;
- 7) удосконалення роботи відділів постачальницької і збутової логістики;
- 8) вивчення причин браку на підприємстві для своєчасного виявлення, усунення та запобігання браку з метою зниження собівартості продукції за рахунок скорочення витрат від браку та інших непродуктивних витрат;
- 9) застосування сучасних технологій, які полягають в тому, що витрати оцінюються з позиції клієнта: чи погодиться він їх оплачувати;
- 10) впровадження в стратегічну оцінку витрат підприємства концепцій ланцюжка цінностей, життєвого циклу продукту тощо.

Питання управління витрат енергоресурсів постало особливо гостро в останні два роки зі здорожчанням енергоносіїв і економічною кризою. ПрАТ «Оболонь» постійно вдосконалює виробничі процеси для економії ресурсів, що окрім економічного дає і чималий позитивний екологічний ефект.

Наприклад, на київській пивоварні встановлені нові, потужні і економні варниці пива, які повторно використовують тепло і економлять 633 тис.м3 природного газу на рік, або 1,7 млн. грн.

Також сушловарильні апарати обладнані установками, які уловлюють тепло, що утворюється під час закипання сусли. Отримане тепло направляється на підтримку температури, необхідної для процесу кипіння сусли. Це мінімізує вплив на довкілля і дозволяє зменшити теплоспоживання. Тому рекомендується керівництву ПрАТ «Оболонь» слідкувати за новинками і тенденціями в апартному забезпеченні підприємства.

Окрім наведених прикладів впровадження енергозберігаючого обладнання на ПрАТ «Оболонь» продовжується пошук зменшення витрат енергетичних

ресурсів. Наприклад, на черзі проект реконструкції системи гарячого водопостачання підприємства з використання тепла вторинної пари.

3.3. Удосконалення політики забезпечення прибутковості підприємства

Підвищення ефективності є беззаперечним пунктом кожного підприємства, тому його керівники та менеджери повинні постійно моніторити стан свого підприємства та вносити корективи для покращення роботи та більш ефективно використовувати ресурси. Під резервами збільшення фінансової продуктивності виробництва мають на увазі невикористані можливості нарощування випуску продукції в розрахунку на одиницю загальних витрат за рахунок більш раціонального використання всіх видів ресурсів підприємства.

Головні шляхи збільшення продуктивності виробництва - це збільшення його технічного рівня, поліпшення управління, організації виготовлення та праці, зміна розміру і структури виробництва, поліпшення якості природних ресурсів і інші.

Взагалі всі заходи підвищення ефективності функціонування підприємств можна звести до трьох напрямків:

- 1) удосконалення системи управління підприємством та всіма видами його діяльності (організаційний).
- 2) управління витратами і ресурсами (ресурсний);
- 3) розвитку й удосконалення виробництва та іншої діяльності (технологічний);

В рамках організаційного напрямку здійснюється пошук можливостей збільшення продуктивності тих процесів, які відбуваються на підприємстві. При цьому в першу чергу увага звертається на ефективність управління.

Необхідним елементом продуктивності підприємства, а значить, і важливим резервом її збільшення, вважається організація виробничого процесу.

У певних умовах підприємству потрібно проаналізувати всі нюанси, що визначають ефективність організації справ - від рівня робочого простору окремого робітника або спеціаліста до рівня підприємства в цілому. Для виробничих підприємств, беручи до уваги, специфіку їх роботи, особливу увагу треба звертати на можливості використання більш ефективних типів виготовлення (масового, великосерійного).

В рамках технологічного напрямку головним вважається вирішення проблеми технологічного відставання, що є актуальним для українських компаній. При цьому дана проблема вважається всеохоплюючою і містить принаймні два компонента: матеріальний і нематеріальний. Перший з них – це поліпшення технічної бази, а другий - організаційно-правові проблеми. Багато економістів схиляються до того, що подолання технічного і технологічного відставання потребує не елементарного переходу на сучасні технології, а впровадження комплексу відносин, що іменується корпоративною культурою. Така культура має запозичуватись, відповідно, в найсучасніших компаній з тривалим досвідом роботи в ринковому середовищі.

Ресурсний напрямок відображає першочергові потреби аналізу продуктивності застосування наявної речової бази виробництва та живої праці. При цьому варто брати до уваги ступінь завантаження обладнання в часі, структуру собівартості продукції, що виготовляється, з точки зору пропорції в ній часток амортизації, речових витрат, витрат на оплату праці.

Окреслені характеристики варто розглядати в динаміці, а також по можливості зіставляти з показниками найближчих конкурентів. Для оборотних фондів важливим показником вважається швидкість їх обороту, отже, варто проаналізувати моменти її зростання, зокрема такі:

- скорочення обсягів незавершеного виробництва;
- поліпшення системи матеріально-технічного забезпечення з метою оптимізації виробничих запасів;
- прискорення реалізації готової продукції (активізація рекламної діяльності);

- скорочення розмірів дебіторської заборгованості.

Крім цього, слід направити увагу і на інші напрямки раціоналізації застосування матеріальних ресурсів:

- вивчити основні причини втрат і нераціонального використання ресурсів;
- гарантувати аргументоване нормування витрат матеріалів;
- здійснити впровадження вторинних ресурсів;
- зробити систему заохочення за економію сировини, енергії і матеріалів і відпрацювати її дієвість;
- концентрувати увагу на застосуванні передових високотехнологічних матеріалів.

За аналізом продуктивності використання трудового потенціалу підприємства, ПрАТ «Оболонь» варто сконцентрувати увагу на таких аспектах:

- внутрішньозмінні витрати робочого часу;
- витрати робочого часу внаслідок плинності кадрів;
- ступінь застосування засобів механізації, автоматизації праці та комп'ютерної техніки;
- тест системи стимулювання працюючих;
- визначення професійно-кваліфікаційної структури працюючих.

Управління прибутком на ПрАТ «Оболонь» здійснюється за ієрархічним типом структури управління підприємством. Даний тип організаційної структури передбачає рух управлінських рішень та інформаційних потоків – по вертикалі, у якій орган управління другого рівня виконує розпорядження та підконтрольним органу управління першого порядку. Відповідно, це передбачає виділення різних рівнів управління.

На ПрАТ «Оболонь» існує система організаційного забезпечення управління прибутком, що являє собою взаємопов'язану сукупність внутрішніх структурних служб і підрозділів підприємства, які забезпечують розробку та прийняття управлінських рішень по окремим аспектам формування, розподілу та використання прибутку і несуть повну відповідальність за результати цих рішень перед головою правління підприємства.

Оснoву oрганізаційного забезпечення управління прибутком складає сформована на підприємстві структура цього управління, елементами якої є окремі менеджери, служби, відділи (планово-економічний відділ, відділ бухгалтерії та ін.), а також інші організаційні підрозділи апарату управління.

Незважаючи на те, що система управління прибутком на ПрАТ «Оболонь» є складовою частиною системи підприємства, однак вона направлена й на те, щоб беззаперечно виконувати накази керівництва підприємства. Якщо говорити про об'єкти формування прибутку ПрАТ «Оболонь», то доступність продукції до клієнтурних ринків забезпечують ефективно організовані канали розподілу продукції підприємства. На ПрАТ «Оболонь» створено декілька відділів, які займаються збутом продукції на різні клієнтурніринки - це департамент продаж, відділ експорту та комерційний відділ. У департаменті продаж працюють регіональні менеджери ПрАТ «Оболонь», які координують процес розподілу продукції по Україні. Організацією збутупродукції за кордон займається відділ експорту. Комерційний відділ працює на промисловому ринку, торгуючи зерновими відходами та пивною дробиною.

Більше детальний опис умов забезпечення прибутковості ПрАТ «Оболонь» наведений у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Умови забезпечення прибутковості ПрАТ «Оболонь»

Напря́м	Сутні́сть	Вимоги до реалізації
1	2	3
I. Кількісні умови		
Збільшення обсягів випуску та реалізації продукції	Зростання об'ємів реалізації приведе до більшого зростання прибутку за рахунок зниження частки постійних витрат, що припадають на одиницю продукції [38, с.69].	Збільшення обсягів виробництва та реалізації алкогольних та безалкогольних напоїв з високим рівнем рентабельності (пивна дробина, пиво «Жигулівське», Hardmix, Zibert, Оболонь, Lemonissimo Lemonata, Живчик за рахунок кращого використання трудових ресурсів, основних фондів, сировини та матеріалів.
Зниження витрат на виробництво і реалізацію продукції	Зі зниженням витрат на виробництво та реалізацію продукції зростає сума прибутку. Максимальна мобілізація резервів собівартості продукції є важливою умовою ефективного функціонування підприємства [39, с. 254].	Зниження собівартості за рахунок більш ефективного використання ресурсів, підвищення технічного рівня виробництва та вдосконалення організації виробництва та праці

1	2	3
Цінова політика підприємства	Необхідно застосовувати правильну цінову політику, тому що іноді збільшення ціни призводить до певного скорочення обсягу продажу, але постійне проведення політики низьких цін може закінчитися для підприємства негативною ситуацією [40, с.94].	Розробка стратегії ціноутворення, встановлення цін відповідно до ринкових цін, застосування акцій, оптових знижок, знижок постійним покупцям тощо.
II. Якісні умови		
Впровадження досягнень науково-технічного прогресу	Впровадження у виробництво удосконаленої техніки та нових технологій дозволить скоротити витрати у розрахунку на одиницю продукції за рахунок збільшення обсягів виробництва та економії на оплаті праці	Створення автоматизованих систем управління, використання методів вдосконалення та модернізації техніки та технології.
Підвищення якості продукції	Підвищення якості продукції дозволить значно скоротити витрати на виправлення браку та втрати від бракованих виробів	Контроль за якістю продукції, мотивація та надання додаткових стимулів персоналу для скорочення кількості бракованої продукції.
Підвищення продуктивності праці	Зі зростанням продуктивності праці знижуються витрати праці в розрахунку на одиницю продукції а отже, зменшується і питома вага заробітної плати у структурі собівартості [40, с.93].	Активна мотивація персоналу та надання різноманітних стимулів для більш ефективної праці.
Маркетингова кампанія	Ефективна організація маркетингу дозволяє значно збільшити обсяги реалізації продукції, що впливає на прибутковість підприємства.	Розробка ефективної маркетингової стратегії, що направлена на пошук «свого» споживача продукту та «свого» сегменту ринку
Фінансова стратегія	Оптимізація фінансових ресурсів підприємства, погашення існуючих довго- та короткострокових кредитів банків та утримання від залучення нових	Оптимізація кредитної політики підприємства та зменшення фінансових витрат, що суттєво впливають на формування збитків підприємства

Отже, з вищезазначеного можна сказати, що для того, щоб збільшити прибутковість ПрАТ «Оболонь» необхідно проводити детальний аналіз внутрішніх можливостей підприємства, тобто розглянути усі резерви зниження собівартості продукції, а також зосередити увагу на взаємодії з ринком, тобто знайти споживача та проводити правильну цінову політику.

Висновки до розділу 3.

Обґрунтувавши напрями забезпечення прибуткової діяльності підприємства зроблено такі висновки:

1. Потенційними напрями формування доходів ПрАТ «Оболонь» визначено: дохід від реалізації продукції зі збільшення виробництва та реалізації алкогольних та безалкогольних напоїв з високим рівнем рентабельності (пивна дробина, пиво «Жигулівське», Hardmix, Zibert, Оболонь, Lemonissimo Lemonata, Живчик); від виробництва води «Збручанська 77», енергетичних напоїв, пива «Десант», Smart Cola, напоїв Ром Кола, Бренді Кола, Джин Тонік, Водка Лайм, Orange Spritz в середньостроковому періоді рекомендовано відмовитися, оскільки рівень рентабельності мінімальний.

2. Напрями оптимізації витрат ПрАТ «Оболонь»: 1) налагодження системи управління витратами на підприємстві за рахунок скорочення управлінського апарату, підвищення ефективності його діяльності та організації детального обліку витрат; 2) оптимізація витрат на оплату праці працівників; 3) впровадження в діяльність підприємства сучасних більш ефективних методів управління виробництвом, вдосконалення системи ціноутворення та фінансового механізму підприємства; 4) оптимізація чисельності працівників; 5) побудова ефективної системи мотивації персоналу підприємства; 6) оптимізація собівартості продукції через впорядкування й організацію процесів закупівлі; 7) удосконалення роботи відділів логістики; 8) вивчення причин браку для своєчасного виявлення, усунення та запобігання браку тощо.

3. Щоб збільшити прибутковість ПрАТ «Оболонь» необхідно проводити детальний аналіз внутрішніх можливостей підприємства, тобто розглянути усі резерви зниження собівартості продукції, оптимізувати кредитну політику підприємства та зменшити фінансові витрати, а також зосередити увагу на взаємодії з ринком, тобто знайти споживача та проводити правильну цінову політику.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження в процесі написання дипломної роботи дійшли таких висновків:

1. Прибутковість – це показник, який характеризує ефективність діяльності підприємства з точки зору здатності його приносити прибуток та забезпечувати ефективне відтворення використаних ресурсів. Прибутковість підприємства характеризують два показники: прибуток та рентабельність. Прибуток виражає абсолютний ефект без урахування використаних ресурсів, а рентабельність є одним із головних вартісних показників ефективності виробництва, який характеризує рівень віддачі активів і рівень використання капіталу в процесі виробництва.

2. Виділено три ключових джерела формування прибутку: першим джерелом є монопольна діяльність підприємства, тобто компанія повинна випускати унікальну продукцію і бути одним товаровиробником на ринку. Використання такого роду джерела в повній мірі, дає можливість підприємству постійно оновлювати свої товари. Організація даного виду діяльності повинна враховувати антимонопольну державну політику і зростання конкуренції з боку інших товаровиробників; друге джерело стосується майже всіх компаній, так як пов'язаний з діяльністю в сфері виробництва і підприємництва.

3. Управління прибутковістю є важливою частиною економіки господарюючого суб'єкта. Розподіл прибутковості є зворотнім боком процесу виробництва. Наскільки вдалим буде цей процес, настільки буде при незмінних умовах зростати ефективність виробництва. Найбільш складним є механізм розподілу прибутковості на підприємствах колективної форми власності, оскільки він повинен будуватися з урахуванням багатьох факторів. Процес управління прибутковістю підприємств колективної форми власності, складовою частиною якого є дивідендна політика передбачає вибір оптимальної системи розподілу, яка б задовольняла загально виробничі інтереси підприємства у

поєднанні з інтересами співвласників, причому ці інтереси є специфічними в залежності від організаційно-правової форми колективної власності.

4. ПрАТ «Оболонь» є національним виробником пива в Україні зі стовідсотковим українським капіталом. Окрім позицій на пивному ринку, ПрАТ «Оболонь» має різноманітний портфель безалкогольної продукції. Основними ринками збуту продукції корпорації є Україна, Молдова, Білорусь та країни Прибалтії. Основні види сировини: ячмінь, цукор, хміль, рисова січка, кукурудзяна крупа, солод.

5. Впродовж 2016-2019 рр. відбувається незначне зростання капіталу ПрАТ «Оболонь». Зростання капіталу відбулося за рахунок зростання нерозподіленого прибутку. У структурі поточної кредиторської заборгованості зменшились заборгованості за товари, роботи та послуги, за розрахунками з бюджетом. Показники ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та ділової активності відхиляються від нормативних значень. Фінансова стійкість підприємства порушена за рахунок недостатності власного капіталу та, відповідно, фінансової незалежності, фінансової стабільності та відсутності власного оборотного капіталу; ліквідність та платоспроможність порушена за рахунок недостатності оборотних активів та грошових коштів та, відповідно, абсолютної, термінової та загальної ліквідності.

6. Основним недоліком забезпечення прибутковості ПрАТ «Оболонь» є відсутність єдиної тенденції забезпечення прибутковості та можливості формувати позитивний чистий фінансовий результат. У 2016 р. підприємство отримало максимальний збиток, що стало наслідком збитковості операційної діяльності у розмірі 234031 тис грн, а також фінансових та інших витрат. У 2018 р. підприємство також мало збитки від операційної діяльності, що продукувало загальний збиток підприємства. Головною причиною збитковості у 2016 р. та 2018 р. є недостатньо ефективна операційна діяльність підприємства, що виявляється у надмірному розмірі адміністративних витрат та інших операційних витрат. Посилюється неефективна операційна діяльність ПрАТ «Оболонь» фінансовими витратами та іншими витратами. Аналіз

факторів впливу на економічну і фінансову рентабельність підприємства показав, що ключовим фактором, який чинить найбільший вплив на прибутковість (збитковість) є рентабельність продажу, тому управлінські дії, спрямовані на її зростання, максимально позитивно вплинуть на показники рентабельності.

7. Потенційними напрями формування доходів ПрАТ «Оболонь» визначено: дохід від реалізації продукції зі збільшення виробництва та реалізації алкогольних та безалкогольних напоїв з високим рівнем рентабельності (пивна дробина, пиво «Жигулівське», Hardmix, Zibert, Оболонь, Lemonissimo Lemonata, Живчик); від виробництва води «Збручанська 77», енергетичних напоїв, пива «Десант», Smart Cola, напоїв Ром Кола, Бренді Кола, Джин Тонік, Водка Лайм, Orange Spritz в середньостроковому періоді рекомендовано відмовитися, оскільки рівень рентабельності мінімальний.

8. Напрями оптимізації витрат ПрАТ «Оболонь»: 1) налагодження системи управління витратами на підприємстві за рахунок скорочення управлінського апарату, підвищення ефективності його діяльності та організації детального обліку витрат; 2) оптимізація витрат на оплату праці працівників; 3) впровадження в діяльність підприємства сучасних більш ефективних методів управління виробництвом, вдосконалення системи ціноутворення та фінансового механізму підприємства; 4) оптимізація чисельності працівників; 5) побудова ефективної системи мотивації персоналу підприємства; 6) оптимізація собівартості продукції через впорядкування й організацію процесів закупівлі; 7) удосконалення роботи відділів логістики; 8) вивчення причин браку для своєчасного виявлення, усунення та запобігання браку тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гайбура, Ю.А. Управління прибутковістю підприємства та шляхи її підвищення / Ю.А. Гайбура // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». Випуск 14. Частина 2. – 2015. – С. 127–130.
2. Огійчук, М.Ф. Сутність прибутку та підходи до методики його визначення / М.Ф. Огійчук // Економіка АПК. – 2009. – № 6. – С. 31–45.
3. Кучер, Л.Ю. Науково-теоретичні підходи до інтерпретації дефініції «прибутковість» / Л.Ю. Кучер [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_99/06.pdf.
4. Антонюк, Р.Р. Прибутковість сільськогосподарських підприємств: природа категорії / Р.Р. Антонюк // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства – 2012. – № 126. – С. 50–55.
5. Осипова, Т.В. Теоретичні аспекти трактування прибутковості в сучасних умовах господарювання / Т.В. Осипова // Управління розвитком. 2012. – № 1. – С. 82–84.
6. Ярошевич, Н.Б. Фінанси підприємств : навч. посібник / Н.Б. Ярошевич. – К., 2012. – 341 с.
7. Довбня, С. Б. Методичні особливості показників рентабельності та розробка їх класифікації / С. Б. Довбня, О. Г. Пендик // Молодий вчений, 2014. - № 5(1). - С. 94-97.
8. Зінченко, О.А. Визначення показників рентабельності на основі величини якості прибутку / О.А. Зінченко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2009. – № 28. – С. 150–155.
9. Лахтіонова, Л.А. Фінансовий аналіз сільськогосподарських підприємств : [навч. посібник] / Л.А. Лахтіонова. – К. : КНЕУ, 2004. – 365 с.
10. Бершадська, І. І. Методи управління прибутком підприємства / І. І. Бершадська, С. О. Тульчинська // Сучасні проблеми економіки і

підприємництво. – 2017. – Вип. №20. – Режим доступу: <http://sb-keip.kpi.ua/article/view/113947/118761>

11. Бершадська, І. І. Прибутковість підприємства як основний показник ефективності його діяльності / І. І. Бершадська, С. О. Тульчинська // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, 28 квітня 2018 р.) «Стратегії та інновації: актуальні управлінські практики». – Кривий Ріг : Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, 2018. – С. 484-486.

12. Єпіфанова, І. Ю. Фактори зростання прибутку підприємства / І. Ю. Єпіфанова, В. С. Гуменюк // Молодий вчений. - 2016. - № 7. - С. 46-49

13. Бержанір, І.А. Рентабельність як основний показник оцінки діяльності підприємства / І.А. Бержанір, Ю.В. Улянич, Н.І. Гвоздеї // Вісник ХНДАУ. – 2015. – № 1. – С. 261–265.

14. Андріяш, А.С. особливості управління прибутком підприємства / А.С. Андріяш, А.Ю. Могилова // Молодий вчений. – 2014. – № 6(9). – С. 68–70.

15. Блонська, В.І. Вдосконалення управління системи розподілом та використання прибутку підприємства / В.І. Блонська // Вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.7. – С. 91–96

16. Скоропад, І.С. Ефективне управління використання прибутку підприємства / І.С. Скоропад, З.С. Гуц. – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/13340/1/213_Guc_530-533_69.pdf

17. Кучер, Л.Ю. Науково-теоретичні підходи до інтерпретації дефініції «прибутковість» / Л.Ю. Кучер – Режим доступу: http://khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_99/06.pdf.

18. Маркіна, І.А. Забезпечення процесу управління прибутком торговельних підприємств // І.А. Маркіна, В.Л. Вороніна. – Режим доступу: http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/2641/1/Вороніна_стаття.doc

19. Плаксієнко, В.Я. Прибутковість виробництва молока в сільськогосподарських підприємствах / В.Я. Плаксієнко // Вісник ХНАУ. Харків: ХНАУ, 2011. – № 8. – С. 9–15.

20. Ткаченко, Є.Ю. Управління формуванням прибутку в процесі господарської діяльності підприємств машинобудування : автореф. дис. ... канд. ек. наук : спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / Є.Ю. Ткаченко. – Запоріжжя, 2006. – 22 с.
21. Хмелевський, О.В. Оцінка прибутковості промислових підприємств : монографія / О.В. Хмелевський. – Хмельницький: ТОВ «Поліграфіст», 2011. – 202 с.
22. Біла, О.Г. Фінанси підприємств: навч. посібн. / О.Г. Біла. – Львів: Вид-во «Магнолія 2006», 2008. – 383 с.
23. Бусленко, Б. Управління прибутковістю підприємства / Б. Бусленко, І. Новойтенко // *Ukrainian food journal*. – 2014. – Vol. 3, Issue 1. – С. 105-113.
24. Зінченко, О. А. Основи управління якістю прибутку підприємства : монографія / О. А. Зінченко. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2011. – 291 с.
25. Кармінська-Белоброва, М. В. Механізм управління прибутковістю підприємства / М. В. Кармінська-Белоброва // *Науковий вісник [Буковинського державного фінансово-економічного університету]. Економічні науки*. – 2013. – Вип. 1. – С. 139-147.
26. Покропивний, С.Ф. Економіка підприємства: навч. посібник / С.Ф. Покропивний. – К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.
27. Фінанси підприємств: Підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.; Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – 6-те вид., перероб. та допов. – К.: КНЕУ, 2006. – 552 с.
28. Савіцький, А. В. Побудова структури системи управління прибутковістю підприємства за умов інтеграційної спрямованості економіки / А. В. Савіцький // *Науковий погляд: економіка та управління*. – 2018. – № 2. – С. 81-87.
29. Савіцький, А. В. Управління прибутковістю підприємства на основі активізації роботи його центрів відповідальності та інформаційної бази / А. В. Савіцький // *Бізнес-навігатор*. – 2018. – Вип. 1-1. – С. 172-176.
30. Управління прибутком: суть, види, функції, фактори [Електронний

ресурс]. – Режим доступу: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/13738/>

31. Бланк, И.А. Управление прибылью / И.А. Бланк. – К. : НикаЦентр, Эльга, 2007. – 602 с.

32. Нагрецькіс, А. Ю. Управління прибутком підприємства / А. Ю. Нагрецькіс // Ефективна економіка. – 2017. – Вип. №2. – С. 125-131

33. Звіт про управління (за результатами 2019 року) [Електронний ресурс] // Приватне акціонерне товариство «Оболонь». – Режим доступу: <https://obolon.ua/files/shareholders/b7ea9b5b02daebad57213c08134a9173.pdf>.

34. Офіційний сайт ПрАТ «Оболонь» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://obolon.ua/ua>

35. Багацька, К.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / К.В. Багацька, Т.А. Говорушко, О.О. Шеремет. – К.: Центр учбової літератури, – 2014. – 320 с.

36. Чубірка, Г.І. Методи оптимізації витрат підприємства у ринкових умовах / Г.І. Чубірка // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. – 2016. – № 2(6). – С. 118–124.

37. Омельченко, О. С. Напрями оптимізації витрат в системі управління [Електронний ресурс] / О. С. Омельченко// Ефективна економіка. – 2016. – № 4. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4901>.

38. Лойко, В.В. Шляхи збільшення обсягу прибутку та підвищення дієвості управління прибутком промислового підприємства в сучасних умовах господарювання / В.В. Лойко, Е.С. Несенюк // Международный научный журнал. – 2015. – №7. – С. 68 – 71.

39. Кондратюк, О.М. Сенергія інформації в управлінні витратами підприємства / О.М. Кондратюк, О.В. Школа // Держава та регіони. – 2010. – №6. – С. 253 – 255 .

40. Мелень, О.В. Актуальність питань розробки напрямів підвищення прибутковості підприємства / О.В. Мелень, Т.А. Гарібян // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – №8. – С. 91 – 94.

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток Б

Додаток В

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ"	Дата	19.02.2020
Територія		за ЄДРПОУ	05391057
Організаційно- правова форма		за КОАТУУ	
господарювання		за КОПФГ	
Вид економічної діяльності		за КВЕД	
Середня кількість працівників: 3460			
Адреса, телефон: 04212 Київ, Богатирська, 3, (044) 412-84-10			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Консолідований баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2019 р.
Форма №1-к

		Код за ДКУД		1801007
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6 857	6 026	
первісна вартість	1001	43 396	43 963	
накопичена амортизація	1002	(36 539)	(37 937)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	20 201	18 141	
Основні засоби	1010	4 867 736	4 611 402	
первісна вартість	1011	11 940 760	12 003 847	
знос	1012	(7 073 024)	(7 392 445)	
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	
первісна вартість	1016	0	0	
знос	1017	(0)	(0)	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	
первісна вартість	1021	0	0	
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	
інші фінансові інвестиції	1035	109 397	57 581	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	
Гудвіл	1050	0	0	
Гудвіл при консолідації	1055	0	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	

Інші необоротні активи	1090	14	14
Усього за розділом I	1095	5 004 205	4 693 164
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	719 638	753 270
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	203 818	260 966
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	89 746	44 300
з бюджетом	1135	35 310	51 330
у тому числі з податку на прибуток	1136	5 475	4 813
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9 897	18 911
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	16 876	16 228
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика в страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	30 659	18 927
Усього за розділом II	1195	1 105 944	1 163 932
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	6 110 149	5 857 096

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	73 144	73 144
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	2 763 289	2 603 868
Додатковий капітал	1410	5 997	1 916
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-746 302	-329 248
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(13 580)	(13 580)
Інші резерви	1435	0	0

Неконтрольована частка	1490	0	0
Усього за розділом I	1495	2 082 548	2 336 100
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	542 401	426 702
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	487 124	180 402
Інші довгострокові зобов'язання	1515	267 953	260 062
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	1 297 478	867 166
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1 419 600	1 395 479
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	1 021 281	909 794
розрахунками з бюджетом	1620	91 167	104 445
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	164
розрахунками зі страхування	1625	5 926	6 382
розрахунками з оплати праці	1630	44 447	57 270
одержаними авансами	1635	64 560	120 483
розрахунками з учасниками	1640	1 876	1 876
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	11 462	13 639
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	69 804	44 462
Усього за розділом III	1695	2 730 123	2 653 830
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	6 110 149	5 857 096

Керівник

Булах І.В.

Головний бухгалтер

Бахов І.І.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ"	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ
			18.02.2020
			05391057

**Консолідований звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)**

за 2019 рік

Форма №2-к

I. Фінансові результати

Код за ДКУД

1801008

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5 466 148	5 078 764
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестрахування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4 277 833)	(4 292 370)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:	2090	1 188 315	786 394
прибуток			
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	62 681	85 301
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(337 100)	(303 955)
Витрати на збут	2150	(661 989)	(675 489)
Інші операційні витрати	2180	(32 219)	(20 451)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:	2190	219 688	0
прибуток			
збиток	2195	(0)	(128 200)

Дохід від участі в капіталі	2200	39 058	90 188
Інші фінансові доходи	2220	280	4 259
Інші доходи	2240	216 198	6 725
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(329 215)	(275 269)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(1 418)	(23 505)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	144 591	0
збиток	2295	(0)	(325 802)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	113 042	-39 618
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	257 633	0
збиток	2355	(0)	(365 420)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	-4 081	-2 902
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-4 081	-2 902
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-4 081	-2 902
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	253 552	-368 322
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	0	0
неконтрольованій частці	2475	0	0
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	0	0
неконтрольованій частці	2485	0	0

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 157 057	3 267 238
Витрати на оплату праці	2505	626 692	529 153
Відрахування на соціальні заходи	2510	132 414	113 058
Амортизація	2515	422 999	457 032
Інші операційні витрати	2520	1 159 110	1 296 562
Разом	2550	5 498 272	5 663 043

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	325 127	325 127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325 127	325 127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,792400	-1,123900
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,792400	-1,123900
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Булах І.В.

Головний бухгалтер

Бахов І.І.

			КОДИ
		Дата	31.12.2018
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ"	за ЄДРПОУ	05391057
Територія		за КОАТУУ	
Організаційно- правова форма господарювання		за КОПФГ	
Вид економічної діяльності		за КВЕД	

Середня кількість працівників: 2487

Адреса, телефон: 04212 Київ, Богатирська, 3, (044) 412-84-10

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	☐
за міжнародними стандартами фінансової звітності	☒

Консолідований баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2018 р.
Форма №1-к

			Код за ДКУД	1801007
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	8 337	6 857	
первісна вартість	1001	43 259	43 396	
накопичена амортизація	1002	(34 922)	(36 539)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	48 455	20 201	

Основні засоби	1010	5 141 361	4 867 736
первісна вартість	1011	11 850 066	11 940 760
знос	1012	(6 708 705)	(7 073 024)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	18 522	109 397
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Гудвіл при консолідації	1055	0	0
Відстрочені аквізційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	14	14
Усього за розділом I	1095	5 216 689	5 004 205
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	750 563	719 638
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	297 870	203 818
Дебіторська заборгованість за			

Капітал у дооцінках	1405	2 945 067	2 763 289
Додатковий капітал	1410	8 353	8 353
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	546	-2 356
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-518 048	-746 302
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Видучений капітал	1430	(13 580)	(13 580)
Інші резерви	1435	0	0
Неконтрольована частка	1490	0	0
Усього за розділом I	1495	2 495 482	2 082 548
III. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	511 172	542 401
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	2 037 873	487 124
Інші довгострокові зобов'язання	1515	237 082	267 953
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	2 786 127	1 297 478

розрахунками:			
за виданими авансами	1130	51 466	89 746
з бюджетом	1135	71 280	35 310
у тому числі з податку на прибуток	1136	8 047	5 475
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	430 965	9 897
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	46 172	16 876
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	16 455	30 659
Усього за розділом II	1195	1 664 771	1 105 944
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	6 881 460	6 110 149

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	73 144	73 144
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0

III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	417 962	1 419 600
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	830 232	1 021 281
розрахунками з бюджетом	1620	150 294	91 167
у тому числі з податку на прибуток	1621	282	-858
розрахунками зі страхування	1625	5 364	5 926
розрахунками з оплати праці	1630	51 430	44 447
одержаними авансами	1635	46 900	64 560
розрахунками з учасниками	1640	1 876	1 876
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	10 306	11 462
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	85 487	69 804
Усього за розділом III	1695	1 599 851	2 730 123
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	6 881 460	6 110 149

Керівник

Булах І.В.

Головний бухгалтер

Бахов І.І.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ"	Дата 31.12.2018 за ЄДРПОУ 05391057	КОДИ
			31.12.2018
			05391057

**Консолідований звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2018 рік
Форма №2-к
I. Фінансові результати**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5 078 764	4 777 539
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестрахування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4 292 370)	(3 878 473)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий прибуток	2090	786 393	899 066
збиток	2095	(0)	(0)

Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	220 797
збиток	2295	(325 802)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-39 618	-44 217
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	176 580
збиток	2355	(365 420)	(0)

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	-2 902	662
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-2 902	662
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-2 902	662
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-368 322	177 242
Чистий прибуток (збиток), що належить: власникам материнської компанії	2470	0	0
неконтрольованій частці	2475	0	0
Сукупний дохід, що належить:	2480	0	0

Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	85 301	88 488
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(303 955)	(296 579)
Витрати на збут	2150	(675 489)	(612 349)
Інші операційні витрати	2180	(20 451)	(29 144)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0	49 482
збиток	2195	(128 200)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	4 259	97 691
Інші доходи	2240	-23 505	430 848
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(275 269)	(314 744)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-90 188)	(-381)
Інші витрати	2270	(-6 725)	(42 861)

власникам материнської компанії			
неконтрольованій частці	2485	0	0

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 267 238	2 960 495
Витрати на оплату праці	2505	529 153	448 146
Відрахування на соціальні заходи	2510	113 058	95 052
Амортизація	2515	457 032	451 790
Інші операційні витрати	2520	1 296 562	1 107 101
Разом	2550	5 663 043	5 062 584

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	325 127	325 127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325 127	325 127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-1,123900	0,543100
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-1,123900	0,543100
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник Булах І.В.

Головний бухгалтер Бахов І.І.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ"	Дата(рік, місяць, число)	КОДІ
Територія		за ЄДРПОУ	2018 01 01
Організаційно-правова форма господарювання		за КОАТУУ	05391057
Вид економічної діяльності		за КОПФГ	803800000
Середня кількість працівників		за КВЕД	230
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			11.05
Адреса	м. Київ, вул. Богатирська, 3		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			
V			

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	9810	8337	0
первісна вартість	1001	43114	43259	0
накопичена амортизація	1002	-33304	-34922	0
Незвершені капітальні інвестиції	1005	24363	48455	0
Основні засоби:	1010	5421561	5141361	0
первісна вартість	1011	11765383	11850066	0
знос	1012	-6343822	-6708705	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	18931	18522	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0

Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	14	14	0
Усього за розділом I	1095	5474679	5216689	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	881787	750563	0
Виробничі запаси	1101	0	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	0	0	0
Товари	1104	0	0	0

Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	169695	297870	0
Дебиторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	35477	51466	0
з бюджетом	1135	39468	71280	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	10414	8047	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9597	430965	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	48394	46172	0
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховника у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	5707	16455	0
Усього за розділом II	1195	1190125	1664771	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибутті	1200	0	0	0
Баланс	1300	6664804	6881460	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	73144	73144	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	3129549	2945067	0
Додатковий капітал	1410	8353	8353	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	-116	546	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-879110	-518048	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(13580)	(13580)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	2318240	2495482	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	474967	511172	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	432673	2037873	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	329260	237082	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0

резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	1736900	7786177	0

резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Прізовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	1236900	2786127	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	1993283	417962	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	703976	830232	0
за розрахунками з бюджетом	1620	119504	150294	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	340	282	0
за розрахунками зі страхування	1625	4992	5364	0
за розрахунками з оплати праці	1630	46415	51430	0
за одержаними авансами	1635	82270	46900	0
за розрахунками з учасниками	1640	1876	1876	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	9023	10306	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	148325	85487	0
Усього за розділом III	1695	3109664	1599851	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	6664804	6881460	0

Примітки

Керівник
Головний бухгалтер

В результаті проведення аудиторської перевірки встановлено, що надана інформація дає дійсне та повне уявлення про склад активів та пасивів підприємства

Булах Ігор Васильович
Бахов Іван Іванович

Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ"

(найменування)

Дата(рік, місяць, число)

2018 | 01 | 01

за ЄДРПОУ

05391057

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2017 р.**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4963232	4310214
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3565168)	(3290800)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	1398064	1019414
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	88488	62589
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(296579)	(285569)
Витрати на збут	2150	(1111347)	(968802)
Інші операційні витрати	2180	(29144)	(61663)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	(0)	(0)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	49482	0
збиток	2195	(0)	(234031)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	97691	8604
Інші доходи	2240	430848	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(314744)	(463655)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-381)	(-1060)
Інші витрати	2270	(42861)	(222030)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0

Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	(0)	(0)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	49482	0
збиток	2195	(0)	(234031)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	97691	8604
Інші доходи	2240	430848	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(314744)	(463655)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-381)	(-1060)
Інші витрати	2270	(42861)	(222030)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	220797	0
збиток	2295	(0)	(910052)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-44217	24809
Прибуток (збиток) від приписаної діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	176580	0
збиток	2355	(0)	(885243)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	1507214
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	662	1478
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	662	1508692
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	-271298
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	662	1237394
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	177242	352151

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	2960495	2807074
---------------------	------	---------	---------

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	1507214
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	662	1478
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	662	1508692
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	-271298
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	662	1237394
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	177242	352151

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	2960495	2807074
Витрати на оплату праці	2505	448146	419131
Відрахування на соціальні заходи	2510	95052	89353
Амортизація	2515	451790	702113
Інші операційні витрати	2520	1107101	709162
Разом	2550	5062584	4726833

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	325127	325127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325127	325127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.5431	-2.7228
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.5431	-2.7228
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Примітки

Керівник
Головний бухгалтер

Визначення балансового прибутку відбувається згідно з чинним законодавством України.

Булах Ігор Васильович
Бахов Іван Іванович

Середня кількість працівників 2699
Адреса, вул. Богатирська, 3, м. Київ, Оболонський, 04655, Україна, (044) 412-84-10
телефон

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.201 р.		Форма № 1	Код за	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	31005	22345	
первісна вартість	1001	80415	80568	
накопичена амортизація	1002	49410	58223	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	31946	46493	
Основні засоби	1010	1513961	2906500	
первісна вартість	1011	3691299	5239376	
знос	1012	2177338	2332876	
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	0	
знос інвестиційної нерухомості	1017	0	0	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	0	
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	0	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	87349	84868	
інші фінансові інвестиції	1035	60828	60828	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	18	14	
Відстрочені податкові активи	1045	1686	17293	
Гудвіл	1050	0	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	
Інші необоротні активи	1090	0	0	
Усього за розділом I	1095	1726793	3138341	

	1	2	3	4
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	898730	895375	
<i>Виробничі запаси</i>	1101	814249	763809	
<i>Незавершене виробництво</i>	1102	31179	40233	
<i>Готова продукція</i>	1103	41337	82543	
<i>Товари</i>	1104	11965	8790	
Поточні біологічні активи	1110	0	0	
Депозити перестрахування	1115	0	0	
Векселі одержані	1120	0	0	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	375533	407752	
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	0	0	
з бюджетом	1135	11865	13198	
у тому числі з податку на прибуток	1136	10773	3228	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	0	0	
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх	1145	53704	149114	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	92397	51498	
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	
Гроші та їх еквіваленти	1165	43198	9776	
<i>Готівка</i>	1166	0	0	
<i>Рахунки в банках</i>	1167	0	0	
Витрати майбутніх періодів	1170	2952	3225	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	
у тому числі в:	1181	0	0	
<i>резервах довгострокових зобов'язань</i>				
<i>резервах збитків або резервах належних виплат</i>	1182	0	0	
<i>резервах незароблених премій</i>	1183	0	0	
<i>інших страхових резервах</i>	1184	0	0	
Інші оборотні активи	1190	4171	19198	
Усього за розділом II	1195	1482550	1549136	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	
Баланс	1300	3209343	4687477	

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду		
1	2	3	4		
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	32513	32513		
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0		
Капітал у дооцінках	1405	30620	1513770		
Додатковий капітал	1410	0	0		
Емісійний дохід	1411	0	0		
Накопичені курсові різниці	1412	0	0		
Резервний капітал	1415	8128	8128		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(37931)	(213931)		
Неоплачений капітал	1425	0(	)	0	(
)					
Вилучений капітал	1430	0(	)	0	(
)					
Інші резерви	1435	0	0		
Усього за розділом I	1495	33330	1340480		
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0		
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0		
Довгострокові кредити банків	1510	87464	344219		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0		
Довгострокові забезпечення	1520	2673	3611		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	2673	3611		
Цільове фінансування	1525	0	0		
Благодійна допомога	1526	0	0		
Страхові резерви	1530	0	0		
у тому числі:	1531	0	0		
резерв довгострокових зобов'язань					
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0		
резерв незароблених премій	1533	0	0		
інші страхові резерви	1534	0	0		
Інвестиційні контракти	1535	0	0		
Призовий фонд	1540	0	0		
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0		
Усього за розділом II	1595	90137	347830		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	1600	333664	1916055		
Векселі видані	1605	0	0		
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	1766355	6400		
задовженням зобов'язанням					

III. Поточні зобов'язання і заощереження			
Короткострокові кредити банків	1600	333664	1916055
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	1766355	6400
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	723372	635639
розрахунками з бюджетом	1620	88808	99741
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	2448	3390
розрахунками з оплати праці	1630	7346	13777
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	0	59834
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	32784	24908
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	47527
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	131099	191896
Усього за розділом III	1695	3085876	2999167

2016

© SMA

05391057

	1	2	3	4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		0	0
Баланс	1900	3209343	4687477	

Примітки: В результаті проведення аудиторської перевірки встановлено, що надана інформація дає дійсне та повне уявлення про склад активів та пасивів підприємства.

Підприємство ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ" Дата (рік, місяць, число) 2017.01.01
за ЄДРПОУ 05391057

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2016 рік

I. ФІНАНСОВІ

Стаття	Код рядка	Форма № 2 За звітний період	Код за аналогічний період попереднього року	1801003 За
1	2	3	4	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3524945	3641996	
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0	
Премії підписані, валова сума	2011	0	0	
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0	
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0	
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2378936)	(2388394)	
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)	
Валовий:	2090	1146009	1253602	
прибуток				
збиток	2095	(0)	(0)	
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0	
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0	
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0	
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0	
Інші операційні доходи	2120	504984	474740	
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0	
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0	
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0	
Адміністративні витрати	2130	(213263)	(178381)	
Витрати на збут	2150	(833385)	(848865)	
Інші операційні витрати	2180	(409965)	(358335)	
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)	
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	(0)	(0)	

Фінансовий результат від операційної діяльності:	2190	194380	342761
прибуток			
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	6160	13476
Інші фінансові доходи	2220	67076	63823
Інші доходи	2240	222156	467981
<i>Дохід від благодійної допомоги</i>	<i>2241</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Фінансові витрати	2250	(309935)	(306245)
Втрати від участі в капіталі	2255	(9735)	(2508)
Інші витрати	2270	(353727)	(979390)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	<i>2275</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Фінансовий результат до оподаткування:	2290	0	0
прибуток			
збиток	2295	(183625)	(400102)

2016

© SMA

05391057

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:	2350	0	0
прибуток			
збиток	2355	(183625)	(400102)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4

збиток	2355	(183625)	(400102)
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	1482059	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	1091	1062
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1483150	1062
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1483150	1062
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1299525	(399040)
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2105266	2496994
Витрати на оплату праці	2505	316144	279183
Відрахування на соціальні заходи	2510	67027	98624
Амортизація	2515	186618	175062
Інші операційні витрати	2520	711215	377185
Разом	2550	3386270	3427048
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	325127,00	325127,00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325127,00	325127,00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(564,78)	(1230,6)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(564,78)	(1230,6)